

Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

Swiss Agency for Development and Cooperation SDC
Agenția Elvețiană pentru Dezvoltare și Cooperare
Швейцарское управление по развитию и сотрудничеству

Ghid pentru (re)integrarea cetățenilor Republicii Moldova

REÎNTORȘI DE PESTE HOTARE

Materialul a fost elaborat de Biroul relații cu diaspora din cadrul Cancelariei de Stat a Republicii Moldova cu suportul financiar oferit de Agenția Elvețiană pentru Dezvoltare și Cooperare (SDC) în cadrul proiectului „Consolidarea capacităților instituționale ale Republicii Moldova în domeniul migrației și dezvoltării”. Conținutul acestei publicații nu reflectă neapărat punctele de vedere ale SDC.

Ghid pentru (re)integrarea cetățenilor Republicii Moldova reîntorși de peste hotare

Rodica Nicoara,
Consultant

Chișinău
Iunie 2018

CUPRINS

Introducere	4
Preambul: pregătirea revenirii – ce nu trebuie să uitați în străinătate?	6
1. OPORTUNITĂȚI DE ANGAJARE ÎN CÂMPUL MUNCII	8
1.1. Serviciul de informare și consiliere	10
1.2. Serviciul de intermediere a muncii	12
1.3. Stimulări financiare pentru încadrarea în câmpul muncii în altă localitate ..	14
2. ORIENTARE ȘI FORMARE PROFESIONALĂ	16
2.1. Formare profesională: calificare, recalificare și perfecționare	17
2.2. Ghidarea în carieră	19
3. OPORTUNITĂȚI DE ÎNȚIERE ȘI DEZVOLTARE A AFACERILOR: ACCES LA FINANȚE, INSTRUIRI ȘI CONSULTANȚĂ ANTREPRENORIALĂ	21
3.1. Programul de Atragere a Remitențelor în Economie PARE 1+1	24
3.2. Programul-pilot „Femei în afaceri”	27
3.3. Incubatoarele de Afaceri – instrumente de susținere a antreprenoriatului la nivel local	29
3.4. Fondul de Garantare a Creditelor – instrument de asigurare a accesului la finanțe	32
3.5. Suvenții și suport antreprenorial pentru afaceri care crează locuri de muncă	34
3.6. Programul de instruire continuă „Gestiunea Eficientă a Afacerii”	36
3.7. Oportunități pentru producătorii agricoli – subvenționarea afacerilor din mediul rural	37
3.8. Subvenții pentru agricultură în avans pentru întreprinzătorii începători	41
4. (RE)INTEGRAREA COPIILOR ÎN SISTEMUL DE EDUCAȚIE ȘI RECUNOAȘTEREA CALIFICĂRILOR	45
4.1. Procedura de înscriere a copiilor la grădiniță	47
4.2. Recunoașterea și echivalarea studiilor efectuate în străinătate	49
5. SERVICII DE SĂNĂTATE	52
5.1. Înscrierea și evidența la medicul de familie	54
5.2. Obținerea poliței de asigurare medicală	56
5.3. Efectuarea controlului medical profilactic și sistematic	59

6. SERVICII SOCIALE60

- 6.1. Unde puteți beneficia de asistență psihologică, medicală, socială, legală? 62
- 6.2. Procedura de înregistrare în calitate de șomer 63
- 6.3. Cum puteți beneficia de pensie pentru limita de vârstă cu cotizarea anilor muncii peste hotare? 65
- 6.4. Cum puteți beneficia de diverse prestații sociale dacă ați muncit peste hotare? 68

7. SERVICII DE DOCUMENTARE69

- 7.1. Transcrierea actelor de stare civilă ale cetățenilor Republicii Moldova, înregistrate de către organele competente din străinătate 71
- 7.2. Procedura de circulație în Republica Moldova cu unitățile de transport înmatriculate în alte state 74
- 7.3. Procedura de înmatriculare a vehiculelor importate în Republica Moldova 75

8. OPORTUNITĂȚI DE ACHIZIȚIONARE A UNEI LOCUINȚE ÎN CONDIȚII AVANTAJOASE76

- 8.1. Prima casă pentru orîșice cetățean:
Programul guvernamental "Prima casă 1" 77
- 8.2. Prima casă pentru bugetari:
Programul guvernamental "Prima casă 2" 81
- 8.3. Prima casă pentru familiile cu copii:
Programul guvernamental "Prima casă 3" 84

ANEXE87

- Anexa 1: Date de contact ale Subdiviziunilor teritoriale pentru ocuparea forței de muncă 88
- Anexa 2: Datele de contact ale serviciilor teritoriale de relații cu beneficiarii ale CNAM 90
- Anexa 3: Adresele Centrelor Multifuncționale, Serviciilor de Stare Civilă și Serviciilor de înmatriculare a mijloacelor de transport ale Agenției Servicii Publice 92

REFERINȚE95

INTRODUCERE

Guvernul Republicii Moldova și-a propus ca obiectiv să creeze condiții favorabile pentru sprijinirea și facilitarea reîntoarcerii productive a cetățenilor în țară. Pentru aceasta a creat și pus în aplicare programe și servicii speciale, care să rezolve problemele cetățenilor, să le ofere oportunități pentru dezvoltare și să-i ajute să construiască viitorul acasă.

O problemă identificată de autoritățile guvernamentale, care nu permite valorificarea în deplină măsură a oportunităților oferite de stat este informarea redusă a cetățenilor care se reîntorc din migrație despre serviciile și oportunitățile existente, fapt ce limitează accesul la acestea și diminuează eficiența politicilor promovate.

Acest Ghid este destinat cetățenilor Republicii Moldova reîntorși de peste hotare, precum și celor care planifică să revină acasă.

Scopul acestui document constă în sporirea nivelului de informare al cetățenilor reveniți în țară despre serviciile și oportunitățile oferite de stat, în vederea facilitării (re)integrării acestora în societate.

Conceptul Ghidului a fost gândit astfel încât să vină în sprijinul cetățeanului și să corespundă intereselor și necesităților cetățenilor reîntorși acasă.

Ghidul conține informații despre serviciile de stat, care oferă oportunități de angajare în câmpul muncii, accesare a serviciilor de instruire, formare profesională și ghidare în carieră, accesare a fondurilor de stat pentru inițierea unei afaceri și a serviciilor de consultanță în gestionarea afacerii, utilizare profitabilă a economiilor. Pe lângă descrierea oportunităților economice Ghidul oferă informații importante despre serviciile care vin să asigure integrarea socială a cetățeanului reîntors și familiei acestuia: servicii de (re)integrare a copiilor în instituțiile de învățământ, oportunități de încadrare în sistemul de asigurări sociale și medicale, facilitare a accesului la locuințe.

Acest Ghid vă ajută să găsiți răspunsuri la următoarele întrebări:

- Unde pot să mă angajez și cine mă poate ajuta să găsesc un loc de muncă potrivit?
- Cum pot să-mi restabilesc cunoștințele și aptitudinile deținute până la migrație?
- Cum pot să inițiez o afacere și cum să o administrez?
- De unde pot să accesez fonduri pentru aceasta?
- Cum să valorific eficient economiile avute?
- Ce trebuie să fac pentru a-mi înscrie copilul la școală?
- Unde să mă adresez și cum pot beneficia de servicii medicale și sociale?
- Cum să valorific anii munciți peste hotare la stabilirea pensiei pentru limită de vârstă?
- Există vreo oportunitate de a achiziționa o locuință în condiții avantajoase?

PREAMBUL: PREGĂTIREA REVENIRII – CE NU TREBUIE SĂ UITAȚI ÎN STRĂINĂTATE?

Tranziția înapoi la viața de acasă poate fi plină de oportunități interesante, dar și de provocări. În timpul petrecut în străinătate ați deprins noi obiceiuri și practici culturale, noi comportamente și atitudini. Schimbarea de orice fel, chiar și schimbarea pozitivă, poate fi stresantă până când vă recăpătați echilibrul. Acest Ghid vă va oferi resursele informaționale necesare pentru a vă facilita tranziția, pentru a vă ajuta să integrați experiențele din străinătate în viața profesională și academică din Republica Moldova.

Acasă urmează să munciți în continuare, să învățați, să aveți grijă de sănătate și să vă (re)integrați în viața socială a comunității. Pentru a asigura conexiunea dintre procesele prin care ați trecut în străinătate cu cele de acasă va fi necesar să interacționați cu noi instituții, noi oameni și să vă conformați cerințelor și regulilor înaintate. Pregătirea pentru revenirea acasă este o etapă importantă care va facilita tranziția și vă va ajuta să vă (re)integrați în comunitate împreună cu familia Dvs.

Dacă sunteți în proces de pregătire a revenirii și aveți nevoie de asistență juridică, socială, psihologică puteți solicita ajutor de la ambasadele și consulatele Republicii Moldova peste hotare.

Înainte de plecare nu uitați să pregătiți și să luați acasă cu Dvs. setul de acte, printre care:

- Documentele de identitate (pașaport, buletin de identitate, certificate de naștere, etc.);
- Contractele de muncă;
- Carnetele de muncă (dacă există);
- Diplomele/ Actele de studii obținute în străinătate;
- Actele de calificare;
- Foaia matricolă / certificatul despre reușită (situația școlară) a copilului/ copiilor;
- Certificatul de căsătorie;
- Fișa medicală/ certificatul despre starea sănătății (după caz).

Aceste acte ar putea fi necesare la angajarea în câmpul muncii, la integrarea copiilor în școală la studii sau la solicitarea unor servicii sociale. Dacă va urma perioada de stabilire a pensiei pentru limita de vârstă, veți avea nevoie de un set mai larg de documente (consultați capitolul 6).

În capitolele de mai jos veți găsi descrierea detaliată a serviciilor oferite de stat și a pașilor ce trebuie să-i parcurgeți pentru a putea beneficia de acestea, care vă vor ajuta să vă integrați din nou în comunitatea Dvs. de origine.

Concomitent, vă informăm că o sursă bună de informație este portalul electronic al serviciilor publice **www.servicii.gov.md** creat de Guvernul Republicii Moldova, unde, de asemenea, puteți să obțineți informațiile necesare despre serviciile care vă interesează.

1

**OPORTUNITĂȚI
DE ANGAJARE
ÎN CÂMPUL MUNCII**

Dacă ați revenit acasă și sunteți în căutarea unui loc de muncă în Moldova, în acest capitol puteți găsi informații despre oportunitățile și serviciile care vă pot ajuta să găsiți locul de muncă potrivit.

Principalele instituții de stat care oferă gratis servicii în acest domeniu sunt subdiviziunile teritoriale pentru ocuparea forței de muncă (STO) ale Agenției Naționale pentru Ocuparea Forței de Muncă, localizate în toate raioanele țării. Menirea acestor instituții este să asigure ridicarea nivelului de ocupare al populației aplicând tehnici și metode stimulatorii. (STO) oferă suport informațional și consultativ, deține baze de date complexe despre companii și locuri vacante, oferă stimulente financiare pentru integrarea în câmpul muncii, cursuri de formare profesională, suport și ghidare în carieră.

1.1. Serviciul de informare și consiliere

Aveți nevoie de un loc de muncă, dar nu cunoașteți de unde să începeți căutarea? Apelați la serviciul de informare și consiliere prestat de Subdiviziunea teritorială pentru ocuparea forței de muncă în a cărei rază aveți domiciliul sau, după caz, reședința. (STO) deține o informație complexă despre locurile de muncă vacante și condițiile de ocupare a lor.

Denumirea serviciului

SERVICIUL DE INFORMARE ȘI CONSILIERE

Descrierea serviciului

- vi se oferă informații cu privire la locurile de muncă vacante și condițiile de ocupare ale acestora;
- vi se oferă informații despre cele mai bine plătite locuri de muncă vacante din domeniul Dvs. de interes;
- vi se oferă acces la baza de date a locurilor de muncă vacante, Internet, informații pe suport de hârtie privind posibilitățile de integrare profesională;
- vi se oferă informații despre totalitatea serviciilor de care puteți beneficia pentru a vă încadra pe piața muncii;
- vi se oferă informații despre metodele de căutare a unui loc de muncă și posibilitățile de încadrare de sine stătătoare în câmpul muncii.

Pași de urmat și documente necesare pentru prestarea serviciului

Vă adresați la Subdiviziunea teritorială pentru ocuparea forței de muncă în a cărei rază aveți domiciliul sau reședința, cu următorul set de documente:

- Buletinul de identitate
- Actele de studii

Informația despre servicii poate fi accesată telefonic, On-line prin intermediul poștei electronice, paginii WEB sau Skype-ului (vedeți contactele mai jos).

**Unde vă puteți
adresa, datele
de contact ale
prestatorului**

Agenția Națională de Ocupare a Forței de Muncă

- www.anofm.md
- MD-2009, Chișinău, Republica Moldova, str. Vasile Alecsandri, 1
- +373 22 72 10 03
- anofm@anofm.md
- [anofm.md](https://www.facebook.com/anofm.md)

Portalul locurilor de muncă:

- www.angajat.md

Tîrgul on-line a locurilor de muncă:

- www.e-angajare.md

Subdiviziunile teritoriale pentru ocuparea forței de muncă:

Activează în fiecare raion, inclusiv în mun. Chișinău, mun. Bălți și UTA Găgăuzia. Datele de contact și adresele le puteți găsi în Anexa 1 a prezentului Ghid sau prin accesarea link-ului:

- www.anofm.md/network/agency

Centrul de Apel – Piața Muncii

- 0 8000 1000 – apel gratuit din Republica Moldova
- +373 22 838414 – apel cu tarif standard din străinătate
- centrulapel@anofm.md
- Centrul-de-Apel-ANOFM

Costul serviciului

Serviciul este oferit gratuit.

**Alte informații
importante**

Aveți opțiunea de a vă auto-informa, a alege de sine stătător un loc de muncă vacant și aplica direct pentru acesta prin accesarea portalurilor locurilor de muncă:

- www.angajat.md
- www.e-angajare.md
- www.cariere.gov.md
- www.chisinauedu.md

1.2. Serviciul de intermediere a muncii

Pentru a facilita plasarea în câmpul muncii a persoanelor aflate în căutarea unui loc de ămuncă, Subdiviziunea teritorială pentru ocuparea forței de muncă îndeplinește rolul de intermediar și asigură legătura și interacțiunea dintre eventualii angajați și angajatori. STO aplică un set de metode și tehnici care facilitează identificarea locurilor de muncă în corespundere cu pregătirea, aptitudinile, experiența și interesele Dvs., acordă suport suplimentar în pregătirea documentației de aplicare, oferă posibilitatea participării la diverse evenimente în domeniu.

Denumirea serviciului

SERVICIU DE INTERMEDIERE A MUNCII

Descrierea serviciului

- vi se oferă informații privind locurile de muncă vacante și condițiile de ocupare ale acestora, precum și informații despre cele mai bine plătite locuri de muncă vacante existente;
- vi se face legătura cu potențialii angajatori;
- vi se acordă ajutor la întocmirea dosarului de angajare (CV, scrisoarea de intenție);
- vi se acordă ajutor la elaborarea unui plan individual de angajare în scopul sporirii șanselor de angajare în câmpul muncii;
- vi se oferă posibilitatea să participați la târguri ale locurilor de muncă, inclusiv la cele organizate on-line, unde puteți să vă întâlniți / comunicați cu mai mulți angajatori și să negociați direct posibilitățile de angajare;
- vi se oferă posibilitatea să participați la seminare de informare despre drepturile și obligațiile persoanelor aflate în căutarea unui loc de muncă.

Pași de urmat și documente necesare pentru prestarea serviciului

Vă adresați la Subdiviziunea teritorială pentru ocuparea forței de muncă în a cărei rază aveți domiciliul sau reședința, cu următorul set de documente:

- Buletinul de identitate
- Actele de studii

Informația despre serviciul poate fi accesată telefonic sau On-line prin intermediul poștei electronice, paginii WEB sau Skype-ului (vedeți contactele mai jos).

**Unde vă puteți adresa,
datele de contact ale
prestatorului**

Agenția Națională de Ocupare a Forței de Muncă

- www.anofm.md
- MD-2009, Chișinău, Republica Moldova, str. Vasile Alecsandri, 1
- +373 22 72 10 03
- anofm@anofm.md
- [anofm.md](https://www.facebook.com/anofm.md)

Portalul locurilor de muncă:

- www.angajat.md

Tîrgul on-line a locurilor de muncă:

- www.e-angajare.md

Subdiviziunile teritoriale pentru ocuparea forței de muncă:

Activează în fiecare raion, inclusiv în mun. Chișinău, mun. Bălți și UTA Găgăuzia. Datele de contact și adresele le puteți găsi în Anexa 1 a prezentului Ghid sau prin accesarea link-ului:

- www.anofm.md/network/agency

Centrul de Apel – Piața Muncii

- 0 8000 1000 – apel gratuit din Republica Moldova
- +373 22 838414 – apel cu tarif standard din străinătate
- centrulapel@anofm.md
- Centrul-de-Apel-ANOFM

Costul serviciului

Serviciul este oferit gratuit.

1.3. Stimulări financiare pentru încadrarea în câmpul muncii în altă localitate

Sunteți de acord să activați într-o altă localitate din țară decât în localitatea unde aveți domiciliul? Dacă da, statul vă ajută să identificați un loc de muncă potrivit și vă acordă un ajutor bănesc, echivalentul la 1 sau 5 salarii medii pe economie, pentru încadrare, instalare, acoperirea cheltuielilor de transport și a altor cheltuieli inițiale.

Denumirea serviciului

STIMULAREA MOBILITĂȚII FORȚEI DE MUNCĂ

Descrierea serviciului

- vi se oferă **indemnizație unică de încadrare**, egală cu un salariu mediu lunar pe economie pentru anul precedent, dacă vă încadrați în câmpul muncii la o distanță de peste 20 km față de localitatea în care aveți domiciliul;
- vi se oferă **indemnizație unică de instalare**, egală cu 5 salarii medii lunare pe economie pentru anul precedent, dacă vă încadrați în câmpul muncii într-o altă localitate și, ulterior angajării, decideți să vă schimbați domiciliul în localitatea în care se află locul de muncă.

Pașii de urmat și documente necesare pentru a beneficia de serviciu

1. Serviciul este disponibil doar pentru persoanele care dețin statut de șomer, de aceea urmează să vă înregistrați ca șomer la Subdiviziunea teritorială pentru ocuparea forței de muncă în a cărei rază aveți domiciliul sau reședința (în continuare STO)¹;
2. Cu suportul STO identificați un loc de muncă potrivit Dvs.;
3. Depuneți la STO o cerere privind solicitarea indemnizației, însoțită de următoarele documente:
 - buletinul de identitate, în original și în copie, care să ateste domiciliul stabil;
 - înștiințarea eliberată de angajator privind dovada încadrării în muncă cu precizarea locului de muncă unde persoana urmează să-și desfășoare activitatea.
4. Încheiați cu STO un *Contract privind acordarea de indemnizație*;
5. Încheiați cu angajatorul un *contract individual de muncă* pe o perioadă de cel puțin 6 luni.

¹ Statutul de șomer vă permite să beneficiați, în mod gratuit, de toate serviciile oferite de Agențiile pentru Ocuparea Forței de Muncă, inclusiv indemnizație de încadrare și instalare. Pentru a obține statutul de șomer urmează să vă adresați la Agenția pentru Ocuparea Forței de Muncă din raionul în care locuiți, să depuneți o cerere-tip și să prezentați următoarele documente: buletinul de identitate, actele de studii, certificat medical (în caz de necesitate). Pentru alte detalii despre serviciu consultați capitolul 6.2.

Unde vă puteți adresa, datele de contact ale prestatorului

Agenția Națională de Ocupare a Forței de Muncă

- www.anofm.md
- MD-2009, Chișinău, Republica Moldova, str. Vasile Alecsandri, 1
- +373 22 72 10 03
- anofm@anofm.md
- [anofm.md](https://www.facebook.com/anofm.md)

Portalul locurilor de muncă:

- www.angajat.md

Tîrgul on-line a locurilor de muncă:

- www.e-angajare.md

Subdiviziunile teritoriale pentru ocuparea forței de muncă:

Activează în fiecare raion, inclusiv în mun. Chișinău, mun. Bălți și UTA Găgăuzia. Datele de contact și adresele le puteți găsi în Anexa 1 a prezentului Ghid sau prin accesarea link-ului:

- www.anofm.md/network/agency

Centrul de Apel – Piața Muncii

- 0 8000 1000 – apel gratuit din Republica Moldova
- +373 22 838414 – apel cu tarif standard din străinătate
- centrulapel@anofm.md
- Centrul-de-Apel-ANOFM

Costul serviciului

Serviciul este oferit gratuit.

Alte informații importante

- Plata indemnizațiilor va fi efectuată în termen de 10 zile de la data confirmării încadrării în muncă.
- Plata se efectuează la bancă, cu prezentarea buletinului de identitate.
- Beneficiarul indemnizației este obligat să restituie integral sumele primite, în cazul încetării raporturilor de muncă din proprie inițiativă într-o perioadă mai mică de 6 luni de la data încadrării în muncă.

2

**ORIENTARE ȘI FORMARE
PROFESIONALĂ**

2.1. Formare profesională: calificare, recalificare și perfecționare

Aveți nevoie de cunoștințe și aptitudini suplimentare pentru a accesa un loc de muncă? Subdiviziunile teritoriale pentru ocuparea forței de muncă: oferă servicii gratuite de instruire pentru persoanele care doresc să însușească deprinderile unei noi profesii/meserii, obține o recalificare într-un alt domeniu de activitate sau o perfecționare a cunoștințelor și aptitudinilor specifice profesiei pe care o dețineți.

Denumirea serviciului	FORMAREA PROFESIONALĂ (CALIFICARE, RECALIFICARE, PERFECȚIONARE ȘI SPECIALIZARE)
Descrierea serviciului	<ul style="list-style-type: none">• vi se oferă cursuri de formare profesională în concordanță cu dorințele și aptitudinile Dvs., care includ:<ul style="list-style-type: none">▶ cursuri de calificare: au scopul să vă formeze competențe profesionale noi, care ulterior să vă permită să desfășurați activități specifice unei ocupații sau profesii;▶ cursuri de recalificare: au scopul de a vă forma competențe specifice unei alte ocupații sau profesii, diferite de cele dobândite anterior;▶ cursuri de perfecționare: scopul de a vă dezvolta competențele profesionale în cadrul aceleiași calificări, dobândite de către Dvs. anterior;▶ instruiri la locul de muncă în cadrul întreprinderii, ce vă dau șansa să vă angajați direct la întreprindere;▶ stagii profesionale: au scopul să vă ajute să dobândiți abilitățile practice de muncă, în cazul în care nu ați reușit să acumulați vechime de muncă în profesia deținută.• vi se acordă bursă lunară neimpozabilă, în cuantum de 15% din salariul mediu lunar pe economie pentru anul precedent.• vi se achită cheltuielile de transport (tur-retur sau navetă), cheltuielile de cazare în proporție de 20% din salariul mediu lunar pe economie pentru anul precedent, pentru fiecare lună de închiriere.
Pași de urmat și documente necesare pentru a beneficia de serviciu	Serviciul este disponibil doar pentru persoanele care dețin statut de șomer, de aceea urmează să vă înregistrați ca șomer la Subdiviziunea teritorială pentru ocuparea forței de muncă: <ol style="list-style-type: none">1. în a cărei rază aveți domiciliul sau reședința (în continuare STO)²;

² Statutul de șomer vă permite să beneficiați, în mod gratuit, de toate serviciile oferite de Agențiile pentru Ocuparea Forței de Muncă, inclusiv formare profesională. Pentru a obține statutul de șomer urmează să vă adresați la Agenția pentru Ocuparea Forței de Muncă din raionul în care locuiți, să depuneți o cerere-tip și să prezentați următoarele documente: buletinul de identitate, actele de studii, certificat medical (în caz de necesitate). Pentru alte detalii despre serviciu consultați capitolul 6.2

2. Depuneți la STO o cerere de solicitare a serviciului de instruire, anexând următoarele documente:

- buletinul de identitate, în original și în copie;
- actele de studii, în original și în copie;
- certificatul medical (în original) care să ateste că starea sănătății Dvs. vă permite exercitarea meseriei respective.

3. Încheiați un contract de instruire cu STO și primiți o îndreptare la cursuri.

4. Prezentatiți îndreptarea instituției de învățământ pentru înmatriculare.

Unde vă puteți adresa, datele de contact ale prestatorului

Agenția Națională de Ocupare a Forței de Muncă

- www.anofm.md
- MD-2009, Chișinău, Republica Moldova, str. Vasile Alecsandri, 1
- +373 22 72 10 03
- anofm@anofm.md
- [anofm.md](https://www.facebook.com/anofm.md)

Portalul locurilor de muncă:

- www.angajat.md

Tîrgul on-line a locurilor de muncă:

- www.e-angajare.md

Subdiviziunile teritoriale pentru ocuparea forței de muncă:

Activează în fiecare raion, inclusiv în mun. Chișinău, mun. Bălți și UTA Găgăuzia. Datele de contact și adresele le puteți găsi în Anexa 1 a prezentului Ghid sau prin accesarea link-ului:

- www.anofm.md/network/agency

Centrul de Apel – Piața Muncii

- 0 8000 1000 – apel gratuit din Republica Moldova
- +373 22 838414 – apel cu tarif standard din străinătate
- centrulapel@anofm.md
- Centrul-de-Apel-ANOFM

Costul serviciului

Serviciul este oferit gratuit.

Alte informații importante

- Bursa și alte plăți sunt primite la bancă în baza buletinului de identitate.
- Certificatul de calificare se eliberează gratuit în termen de cel mult 30 zile de la susținerea examenului de calificare.
- Persoanele care nu însușesc programele de studiu, sau comit încălcări disciplinare grave, sau absentează mai mult de 15% din totalul orelor prevăzute pot fi exmatriculate. În acest caz, cheltuielile pentru perioada respectivă de studii (instruire, cazare, bursă) vor fi restituite STO.

2.2. Ghidarea în carieră

Programele de consiliere și orientare profesională implementate de Subdiviziunile teritoriale pentru ocuparea forței de muncă vă oferă, în baza aptitudinilor și abilităților pe care le dețineți, alternative viabile pentru alegerea carierei, pentru o schimbare în carieră sau în profesie, vi se acordă suport în perioada în care sunteți în căutarea unui nou loc de muncă, unui nou statut la locul de muncă, precum și în procesul de calificare și recalificare profesională.

Denumirea serviciului

GHIDARE ÎN CARIERĂ – PROGRAM DE CONSILIERE ȘI ORIENTARE PROFESIONALĂ

Descrierea serviciului

- Vi se acordă consultanță și vi se oferă toate informațiile cu privire la profesii și situația de pe piața muncii, în scopul identificării unei profesii/ocupații corespunzătoare intereselor profesionale ale Dvs. și, în același timp, care să fie necesară și solicitată de diverse companii.
- Vi se acordă suport și ghidare la elaborarea Curriculumului vitae (CV), scrisorii de intenție, pregătire pentru susținerea unui interviu cu viitorul angajator.
- Vi se aplică metode și tehnici de evaluare și autoevaluare a personalității Dvs., pentru a dezvolta diverse abilități, inclusiv încrederea în sine ce vă va permite să decideți asupra propriei cariere;
- Vi se oferă sprijinul necesar la elaborarea unui plan de carieră în baza aptitudinilor, abilităților, studiilor și intereselor profesionale ale Dvs.
- În baza unor analize complexe ale personalității Dvs., sunteți susținuți și îndrumați la alegerea traseului profesional pentru o carieră de succes.

Pașii de urmat și documente necesare pentru a beneficia de serviciu

Vă adresați la Subdiviziunea teritorială pentru ocuparea forței de muncă în a cărei rază aveți domiciliul sau reședința, cu următorul set de documente:

- Buletinul de identitate
- Actele de studii

Unde vă puteți adresa,
datele de contact ale
prestatorului

Agenția Națională de Ocupare a Forței de Muncă

- www.anofm.md
- MD-2009, Chișinău, Republica Moldova, str. Vasile Alecsandri, 1
- +373 22 72 10 03
- anofm@anofm.md
- [anofm.md](https://www.facebook.com/anofm.md)

Portalul locurilor de muncă:

- www.angajat.md

Tîrgul on-line a locurilor de muncă:

- www.e-angajare.md

Subdiviziunile teritoriale pentru ocuparea forței de muncă:

Activează în fiecare raion, inclusiv în mun. Chișinău, mun. Bălți și UTA Găgăuzia. Datele de contact și adresele le puteți găsi în Anexa 1 a prezentului Ghid sau prin accesarea link-ului:

- www.anofm.md/network/agency

Centrul de Apel – Piața Muncii

- 0 8000 1000 – apel gratuit din Republica Moldova
- +373 22 838414 – apel cu tarif standard din străinătate
- centrulapel@anofm.md
- Centrul-de-Apel-ANOFM

Costul serviciului

Serviciul este oferit gratuit.

3

OPORTUNITĂȚI DE INIȚIERE ȘI DEZVOLTARE A AFACERILOR:

**acces la finanțe, instruirii și
consultanță antreprenorială**

Activitatea de antreprenoriat reprezintă o oportunitate de a avea un trai decent acasă pentru fiecare cetățean. Conform datelor oficiale statistice, practic, nici o persoană care desfășoară activitate de antreprenoriat nu cade sub incidența sărăciei și câștigă venituri decente.

Lansarea unei afaceri aduce multe avantaje: șansa unui câștig ridicat, siguranța locului de muncă, libertatea de a decide în mod independent modul de utilizare a resurselor acumulate, posibilitatea de a-ți ajuta familia, putere și influență în luarea deciziilor etc. În plus, dă libertate fiecărei persoane în parte de a-și face viața mai plăcută, de a o trăi din plin și de a-și asuma un rol responsabil nu numai în cadrul familiei ci și în comunitatea în care locuiește.

În Republica Moldova circa 98% din numărul total al întreprinderilor sunt întreprinderi mici și mijlocii. Deschiderea unei afaceri mici sau mijlocii reprezintă o șansă reală pentru persoanele ambițioase și cu inițiativă. Micile afaceri devin o alternativă viabilă pentru tinerii din Moldova, deoarece asigură creșterea motivației pentru realizarea personală, încurajează inovația, inițiativa, creativitatea, independența, dinamismul și diversitatea.

Statul susține dezvoltarea antreprenoriatului și a creat servicii și programe speciale prin care oferă un șir de facilități pentru aceasta, printre care: Programul de Atragere a Remitențelor în Economie PARE 1+1, Programul-pilot „Femei în afaceri”, Incubatoarele de Afaceri, Fondul de Garantare a Creditelor, Programul de instruire continuă „Gestiunea Eficientă a Afacerii” Programul de instruire continuă „Gestiunea Eficientă a Afacerii” etc.

Aceste programe oferă întreprinzătorilor și potențialilor întreprinzători oportunități pentru a se lansa în afaceri și a se dezvolta: acces la servicii de instruire și consultanță antreprenorială, acces la granturi și fonduri de finanțare.

Una din principalele instituții de stat care asigură suport în domeniul afacerilor este Organizația pentru Dezvoltarea sectorului Întreprinderilor Mici și Mijlocii (ODIMM). Totodată, Agențiile pentru Ocuparea Forței de Muncă oferă suport persoanelor care doresc să lanseze afaceri și urmează să creeze locuri de muncă.

Surse importante de informații pentru antreprenori și potențialii antreprenori sunt portalurile web „Finanțarea afacerilor” www.finantare.gov.md și www.businessportal.md. Acestea integrează date despre oportunitățile și condițiile de finanțare a afacerilor (ratele dobânzilor, finanțatorii, băncile sau instituțiile participante, perioada de grație, termenul de scadență, suma totală disponibilă și altele), informații despre cum să-ți lansezi sau să-ți dezvolti afacerea, care sunt programele actuale de suport în afaceri.

Acest capitol cuprinde descrierea instrumentelor de bază de suport antreprenorial unde veți identifica răspunsuri la asemenea întrebări: Unde și cum puteți găsi finanțe pentru deschiderea și/sau dezvoltarea unei afaceri? Cine vă poate acorda suport în acordarea creditelor? Unde puteți obține și cine vă poate oferi consultanță și studii antreprenoriale?

3.1. Programul de Atragere a Remitențelor în Economie PARE 1+1

Programul de stat PARE 1+1 a fost conceput pentru susținerea migrantilor moldoveni, care doresc să se reîntorcă în țară și să-și inițieze propriile afaceri. Pentru fiecare leu din remitențe investit într-o afacere, statul oferă un alt leu gratis, prin intermediul Programului.

Deschiderea unei afaceri finanțate din bani proveniți de peste hotare combinați cu banii statului este o investiție eficientă a propriilor economii. De la începutul implementării programului, sunt înregistrate multiple practici pozitive de investire a mijloacelor financiare obținute peste hotare. Există practici când unul sau câțiva membri ai familiei au revenit în țară pentru a dezvolta afacerea deschisă. Investirea remitențelor în afaceri semnifică trai decent acasă alături de cei dragi.

Denumire

PROGRAMUL DE ATRAGERE A REMITENȚELOR ÎN ECONOMIE PARE 1+1

Descrierea programului

- Programul are menirea să stimuleze cetățenii care lucrează în străinătate sau pe cei reveniți acasă, deținători de capital provenit din remitențe, să înființeze și să dezvolte întreprinderi mici și mijlocii în țară.
- Beneficiari ai programului pot fi **lucrătorii migranți** din Republica Moldova și **rudetele de gradul întâi** ale acestora. Rudă de gradul întâi se consideră: soțul/soția, părinții/înfiitorii, fii/fiicele.
- Puteți aplica la Program dacă doriți să creați o întreprindere nouă și/sau dacă doriți să dezvoltați o întreprindere existentă.
- Programul are 2 module principale de care puteți beneficia:

► **Instruire și suport antreprenorial** – vi se oferă cursuri de instruire în domeniul antreprenoriatului și asistare gratuită în procesul de creare a afacerii (consultare privind alegerea formei organizatorico-juridice a întreprinderii, procedura de înregistrare a întreprinderii, elaborarea planului de afaceri, consultanță pe întreaga durată de lansare și dezvoltare a afacerii);

Componenta respectivă este obligatorie, excepție sunt solicitanții care deja dețin o întreprindere și nu a înregistrat pierderi pe parcursul ultimilor 3 ani.

► **Finanțarea afacerilor după regula 1+1** – vi se acordă grant egal cu valoarea investiției proprii sau, altfel spus, fiecare leu investit din remitențe este suplinit cu un leu sub formă de grant din partea statului. Valoarea maximă a grantului este **250 000 lei**.

Investiția în afacere poate fi efectuată în cel mult 3 tranșe. Grantul va fi acordat după fiecare tranșă a investiției efectuate din remitențe.

La etapa de solicitare a finanțării trebuie să aveți întreprinderea înregistrată, planul de afaceri elaborat, certificatul de participare la cursurile de instruire (după caz).

Sunt eligibile pentru finanțare toate activitățile, cu excepția: (i) importului de mărfuri, cu excepția echipamentului de producție și materiei prime; (ii) activităților fiduciare și de asigurare; (iii) activităților fondurilor de investiții; (iv) activităților bancare, de microfinanțare; (v) activităților de schimb valutar și de lombardare; (vi) jocurilor de noroc; (vii) procurării bunurilor imobiliare; (viii) comerțului; (ix) serviciilor de alimentație publică prestate în municipiile Chișinău și Bălți.

Pașii de urmat și documente necesare pentru a beneficia de oportunitățile programului

1. Pentru a vă înscrie la Program urmează să depuneți la Organizația pentru Dezvoltarea Sectorului Întreprinderilor Mici și Mijlocii (ODIMM), personal sau prin poșta electronică, un dosar care să conțină următoarele documente:

- cererea de participare la Program (formular-tip);
- copia buletinului de identitate;
- copia documentelor care justifică gradul de rudenie cu lucrătorul migrant: buletin de identitate, certificat de căsătorie, certificat de naștere (după caz);
- copia documentelor justificative privind proveniența banilor din remitențe (contractul de muncă, certificat de confirmare a salariului/veniturilor, extras din conturi bancare, copii ale dispozițiilor de transfer bancar, alte documente, etc.);
- declarația pe propria răspundere privind proveniența sumelor de bani din remitențe;
- declarația pe propria răspundere privind veridicitatea datelor furnizate în scopul participării la Program;

2. Suplimentar pentru a participa la componenta „*Instruire și suport antreprenorial*” este nevoie să adăugați următoarele acte:

- cererea de participare la instruire;
- nota de concept a ideii preliminară a proiectului investițional;

3. Ulterior, pentru a beneficia de *finanțare* urmează să completați dosarul cu:

- cererea de finanțare (formular-tip);
 - certificatul de participare la cursurile de instruire antreprenorială în cadrul Programului (după caz);
 - extrasul din Registrul de stat al persoanelor juridice/ Registrul gospodăriilor țărănești (eliberat cu cel mult 3 luni înaintea prezentării cererii de participare la finanțare);
 - documentele de constituire ale întreprinderii: decizia de înregistrare a persoanelor juridice/ fișa de înregistrare a gospodăriei țărănești;
 - buletinul de identitate al administratorului, fondatorilor sau persoanelor împuternicite;
 - plan de afaceri pentru o perioadă de cel puțin 3 ani;
 - declarația privind beneficierea de ajutoare de stat din contul altor programe de suport (formular-tip).
-

În cazul întreprinderilor active se adaugă următoarele documente:

- certificat privind lipsa sau existența datoriilor la bugetul de stat/ declarația privind lipsa datoriei față de bugetul public național;
- declarația pe propria răspundere privind situația financiară a întreprinderii pe parcursul ultimilor 3 ani de activitate (formular-tip).

4. Lista documentelor și formularele-tip, necesare a fi anexate la dosar, pot fi accesate on-line pe pagina web oficială a ODIMM: www.odimm.md.

5. Pentru comoditatea Dvs., dosarul cu documente poate fi depus și printr-un reprezentant, cu condiția prezentării procurii în original.

Unde vă puteți adresa, datele de contact ale prestatorului

Organizația pentru Dezvoltarea Sectorului Întreprinderilor Mici și Mijlocii (ODIMM)

📍 Bd. Ștefan cel Mare și Sfânt nr. 134, et 3 (sediul Poșta Moldovei).MD-2012, Chișinău, Moldova

☎ + 373 (22) 29 57 41

✉ office@odimm.md

🌐 <https://odimm.md/>

Costuri

Programul se desfășoară după regula „1+1”: solicitantul achită 50% din prețul cursurilor de instruire antreprenorială din cadrul componenței „Instruire și suport antreprenorial”.

Alte informații importante

- Perioada de înscriere și depunere a dosarului este anunțată pe site-urile oficiale ale Ministerului Economiei și Infrastructurii și ODIMM, precum și în presă.
 - Solicitanții în termen de 30 de zile vor fi notificați argumentat privind acceptarea sau respingerea dosarului de participare la Program.
 - Solicitanții care au depus dosare incomplete nu vor fi admiși pentru participare în cadrul Programului.
-

3.2. Programul-pilot „Femei în afaceri”

Programul-pilot „Femei în afaceri” este un instrument guvernamental creat pentru dezvoltarea antreprenoriatului feminin în Republica Moldova, pentru facilitarea accesului femeilor antreprenoare la instruire și resurse informaționale, pentru promovarea spiritului antreprenorial în rândul femeilor și facilitarea accesului femeilor antreprenoare la resurse financiare, tehnologii moderne și inovații.

Denumire

PROGRAMUL-PILOT „FEMEI ÎN AFACERI”

- Descrierea programului**
- Programul are menirea de a încuraja femeile să creeze propriile afaceri, să faciliteze accesul acestora la instruire și resurse informaționale și să le asigure accesul la resurse financiare.
 - Programul este destinat **femeilor** care intenționează să lanseze o afacere proprie sau să dezvolte afacerea existentă.
 - Programul cuprinde 3 componente, care corespund diferitor etape de dezvoltare a afacerii:

▶ **suport în inițierea afacerii** – se oferă cursuri de instruire, suport și consultanță, ghidare în procesul de inițiere a afacerii, în scopul pregătirii femeilor care doresc să-și creeze și să-și înregistreze propria afacere în următoarele 12 luni de la aplicare la Program.

▶ **suport pentru afacerile nou create** – se oferă granturi pentru investiții și consultanță pentru întreprinderile tinere ce au mai puțin de 2 ani de la înregistrare;

Valoarea maximă a grantului constituie **165 mii lei**, inclusiv 110 mii lei pentru investiții în achiziționarea echipamentelor și 55 mii lei pentru servicii de dezvoltarea afacerii: cercetare, consultanță și promovare.

La etapa de solicitare a grantului trebuie să aveți o întreprindere înregistrată sub una din următoarele forme: întreprindere individuală, societate cu răspundere limitată, gospodărie țărănească (de fermier).

▶ **suport pentru afaceri în creștere** – se oferă granturi investiționale și suport consultativ pentru companiile active mai mult de 2 ani, care planifică creșterea cifrei de afaceri și/sau numărului locurilor de muncă în următoarele 18 luni, prin extinderea pieței de desfacere, export și inovare.

Valoarea maximă a grantului constituie **1 649 mii lei**, inclusiv 1539 mii lei pentru investiții și 110 mii lei pentru servicii de dezvoltarea afacerii: cercetare, consultanță și promovare.

Pașii de urmat și documente necesare pentru a beneficia de oportunitățile programului

- Pentru a vă înscrie la Program urmează să completați on-line formularul de aplicare, plasat pe pagina web a Organizației pentru Dezvoltarea Sectorului Întreprinderilor Mici și Mijlocii (ODIMM) www.odimm.md.
- Apelul de proiecte și perioada de aplicare este anunțată pe site-urile oficiale ale Ministerului Economiei și Infrastructurii (www.mei.gov.md) și ODIMM (www.odimm.md), precum și în presă.

-
- Pentru componenta II și III, la completarea electronică a formularului de aplicare urmează să anexați următoarele documente:
 - ▶ extrasul din Registrul de stat al persoanelor juridice/ Registrul gospodăriilor țărănești (eliberat cu cel mult 3 luni înaintea prezentării cererii de participare la finanțare);
 - ▶ documentele de constituire ale întreprinderii: decizia de înregistrare a persoanelor juridice/ fișa de înregistrare a gospodăriei țărănești;
 - ▶ buletinul de identitate al administratorului, fondatorilor
 - ▶ certificat eliberat de bancă cu privire la contul bancar;
 - ▶ certificatul sau declarația privind lipsa sau existența datoriei față de bugetul public național (formular-tip);
 - ▶ declarația privind beneficierea de ajutoare de stat din contul altor programe de suport (formular-tip).
 - ▶ Tabelul cu privire la volumul vânzărilor planificate (formular-tip);
 - ▶ Lista articolelor de investiții care vor fi procurate în cadrul proiectului investițional (formular-tip);
 - ▶ Tabel privind fluxul mijloacelor bănești previzionate (formular-tip);
 - ▶ Tabel privind resursele umane planificate (formular-tip).
 - Formularele-tip necesare a fi completate și anexate la dosar, pot fi accesate on-line pe pagina web oficială a ODIMM: www.odimm.md.
 - Pe pagina web a ODIMM puteți vizualiza un tutorial video care vă ajută să completați formularul de aplicare.

Unde vă puteți adresa, datele de contact ale prestatorului

Organizația pentru Dezvoltarea Sectorului Întreprinderilor Mici și Mijlocii (ODIMM)

📍 Bd. Ștefan cel Mare și Sfânt nr. 134, et 3 (sediul Poșta Moldovei).MD-2012, Chișinău, Moldova

☎ + 373 (22) 29 57 41

✉ office@odimm.md

🌐 <https://odimm.md/>

Costuri

Serviciul este oferit gratuit.

Alte informații importante

- Prioritate în cadrul Programului se acordă afacerilor: inovative și cu potențial de export, din domeniul industriei creative, agroturismului și meșteșugăritului, din domeniul producerii, tehnologiei informaționale și comunicații, non-agricole din zone rurale, care nu cad sub incidența criteriilor de eligibilitate a suportului acordat de Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură, întreprinderi care oferă servicii/produse companiilor mari.
- **Cadrul normativ:** Hotărârea Guvernului nr. 1064 din 16.09.2016 cu privire la aprobarea Programului – pilot "Femei în Afaceri"

3.3. Incubatoarele de Afaceri – instrumente de susținere a antreprenoriatului la nivel local

Incubatoarele de afaceri reprezintă instituții publice localizate în toate regiunile țării, ce oferă antreprenorilor și potențialilor antreprenori condiții avantajoase pentru a se dezvolta: spații de producere și oficii, consultanță și instruire antreprenorială gratuită, acces la servicii de finanțare și de sprijin tehnic, etc. Antreprenorii începători beneficiază de serviciile Incubatoarelor de afaceri până la atingerea unui nivel de stabilitate și autonomie, ceea ce asigură întemeierea unor afaceri durabile și de succes.

Denumire	REȚEAUA INCUBATOARELOR DE AFACERI
Descriere	<ul style="list-style-type: none">• Incubatoarele de Afaceri sunt instituții publice care au menirea să susțină crearea și dezvoltarea antreprenoriatului în regiunile țării. Scopul Incubatoarelor este de a crea companii durabile și competitive.• Incubatoarele de Afaceri oferă servicii pentru întreprinderile tinere aflate la început de activitate, dar și pentru potențialii antreprenori doritori să inițieze o afacere.• Incubatoarele de Afaceri oferă servicii divizate în 3 etape:<ul style="list-style-type: none">▶ Servicii la faza de „pre-incubare”: evaluarea ideii de afaceri, estimarea investițiilor necesare, crearea ofertei de piață, studierea pieței, evaluarea riscurilor financiare, estimarea costurilor (administrative, operaționale, etc.), consultanță juridică, sfaturi utile la selectarea formei juridice-organizatorice.▶ Servicii la faza de „incubare” acordate companiilor rezidente: spații de producere dotate și utilizate, consultanță individuală, cursuri de instruire în afaceri, formarea abilităților manageriale, acces la finanțe, facilitarea accesării creditelor; acces la baza de date cu potențialii clienți, facilitarea stabilirii parteneriatelor locale, regionale și naționale, contacte directe, asistență tehnică.▶ Servicii la faza de „post-incubare” acordate companiilor absolvente: asistență tehnică, consultanță individuală, acces la finanțe, acces la baza de date cu potențialii clienți, contacte directe.• Afacerile incubate sunt găzduite în cadrul incubatorului pentru o perioadă de până la 3 ani, cu posibilitatea de extindere a termenului (plus maxim 2 ani). Ulterior, după atingerea unui nivel de stabilitate și autonomie, întreprinderile părăsesc Incubatorul și funcționează pe cont propriu.• Incubatoarele de Afaceri sunt localizate în 11 orașe ale țării: Soroca, Ștefan Vodă, Leova, Rezina, Sângerei, Dubăsari, Ceadâr-Lunga, Cimișlia, Nisporeni, Călărași, Cahul.

**Pași de urmat
pentru a beneficia de
oportunitățile oferite**

Pentru a beneficia de serviciile Incubatoarelor de Afaceri urmează să:

- Completați formularul-tip de aplicare disponibil pe pagina web a instituției și/sau vă adresați la sediile instituțiilor respective;
- Promovați concursul ideilor de afaceri, după care deveniți rezident al Incubatorului.

**Unde vă puteți adresa,
datele de contact ale
prestatorului**

Incubatoarele din teritoriu:

Incubatorul de Afaceri Soroca

 str. M. Kogălniceanu 9
 +373 (230) 20406
 info@ias.md
 <http://ias.md/>

Incubatorul de Afaceri din Ștefan Vodă

 str. Testemitanu 2
 +373 (242) 24 341
 ip.iasv@gmail.com

Incubatorul de Afaceri Leova

 str. Ștefan cel Mare, 73
 +373 (263) 25999
 +373 68683413
 IALeova

Incubatorul de Afaceri Rezina

 str. Șciusev, 10
 +373 254 24334
 +373 69220689
 <https://iarezina.weebly.com/>

Incubatorul de Afaceri din Nisporeni

 str. Chișinăului, 6, or. Nisporeni MD-6401
 +373 264 68002
 laz_vit@yahoo.com
 <http://ian.md>

Incubatorul de Afaceri Sângerei

 str. Testemițeanu 5
 +373 69360109
 incubatorulsingerei@gmail.com
 <http://www.iasg.md>

Incubatorul de Afaceri din Dubăsari

 str. Ion Creangă, 1, s. Coșnița, r-nul Dubăsari
 +373 69920342
 ia.dubasari@mail.ru
 <http://riam.odimm.md/index.php/dubasari>

Incubatorul de Afaceri din Ceadâr-Lunga

 str. Bolgarskaia 87, Ceadâr-Lunga
 +373 291 24858
 ncojokar@gmail.com
 www.iac1.md

Incubatorul de Afaceri din Cimișlia

 Stradela Sfînta Maria nr.2,
 +373 241 81050, +373 241 81051
 i.a.cimislia@gmail.com
 <http://iacm.md/>

Incubatorul de Afaceri din Călărași

 or. Călărași, str. Ștefan cel Mare și Sfânt, 9
 +373 69585566

Incubatorul de Afaceri din Cahul

 str. Bogdan Petriceicu Hașdeu, 2
 +373 794 69 219
 cahulbusiness@outlook.com

Organizația pentru Dezvoltarea Sectorului Întreprinderilor Mici și Mijlocii (ODIMM)

 Bd. Ștefan cel Mare și Sfânt nr. 134, et 3 (sediul Poșta Moldovei).MD-2012,
Chișinău, Moldova
 + 373 22 29 57 41
 office@odimm.md, riam@odimm.md
 <https://odimm.md/>

Costuri

Achitarea utilităților și chiriei la preț redus. Prețurile sunt stabilite de autoritățile publice locale.

Alte informații

- Informații despre incubatoarele de afaceri pot fi obținute la consiliile raionale, subdiviziunile responsabile de domeniul economic.
- Incubatoarele raionale în comun cu Organizația pentru Dezvoltarea Sectorului Întreprinderilor Mici și Mijlocii (ODIMM) au creat Rețeaua Incubatoarelor de Afaceri care în comun prestează servicii integrate de suport antreprenorial: www.riam.md.

3.4. Fondul de Garantare a Creditelor – instrument de asigurare a accesului la finanțe

Lipsa gajului reprezintă una din principalele probleme la solicitarea unui credit cu care se confruntă întreprinderile mici și mijlocii. Statul oferă garanții financiare pentru a susține afacerile care doresc să obțină credite pentru dezvoltare. Garanția statului acoperă până la 70% din suma creditului.

Denumire

FONDUL DE GARANTARE A CREDITELOR

Descrierea serviciului

- Fondul de garantare a creditelor (FGC) a fost creat pentru asigurarea accesului la finanțare pentru întreprinderile mici și mijlocii prin emiterea garanțiilor financiare la contractarea unui credit;
- Produsele de garantare oferite sunt:
 - ▶ Pentru **întreprinderile gestionate de tineri**: garanția – până la 50% din suma creditului; valoarea maximă a garanției – 500 000 lei; perioada de garantare – 60 de luni;
 - ▶ Pentru **întreprinderile gestionate de femei**: garanția – până la 70% din suma creditului; valoarea maximă a garanției – 700 000 lei; perioada de garantare – 60 de luni;
 - ▶ Pentru **întreprinderile nou-înregistrate**: garanția – până la 70% din suma creditului; valoarea maximă a garanției – 700 000 lei; perioada de garantare – 36 de luni;
 - ▶ Pentru **întreprinderile active**: garanția – până la 50% din suma creditului; valoarea maximă a garanției – 3 000 000 lei; perioada de garantare – 60 de luni;
 - ▶ Pentru **întreprinderile exportatoare**: garanția – până la 50% din suma creditului; valoarea maximă a garanției – 5 000 000 lei; perioada de garantare – 60 de luni.

Pașii de urmat și documente necesare pentru a beneficia de oportunitățile serviciului

1. Antreprenorul se prezintă la o bancă parteneră a Organizației pentru Dezvoltarea Sectorului Întreprinderilor Mici și Mijlocii (ODIMM) unde depune documentele necesare pentru solicitarea unui credit;
2. Banca analizează viabilitatea activității antreprenorului iar în cazul depistării insuficienței de gaj pentru asigurarea creditului, la solicitarea antreprenorului, transmite la ODIMM, o cerere de garantare a creditului;
3. ODIMM analizează cererea de garantare în termen de 3 zile și informează banca despre disponibilitatea de a emite o garanție financiară pentru garantarea creditului;
4. Banca și antreprenorul semnează contractul de credit și contractele de gaj/ipotecă;
5. Antreprenorul se prezintă la ODIMM unde înaintează o solicitare de garantare în scris (formular-tip), semnează contractul de garantare și ridică scrisoarea garanției financiare;
6. Antreprenorul se prezintă la bancă cu scrisoarea de garanție financiară și primește creditul solicitat.

Unde vă puteți adresa, datele de contact ale prestatorului

Organizația pentru Dezvoltarea Sectorului Întreprinderilor Mici și Mijlocii (ODIMM)

 Bd. Ștefan cel Mare și Sfânt nr. 134, et 3 (sediul Poșta Moldovei).MD-2012, Chișinău, Moldova

 + 373 (22) 29 57 41

 office@odimm.md

 <https://odimm.md/>

Costuri

Comision anual: 0,5% de la suma garanției.

Alte informații importante

- Băncile partenere ale Organizației pentru Dezvoltarea Sectorului Întreprinderilor Mici și Mijlocii (ODIMM):
 - ▶ BC „FINCOMBANK” SA,
 - ▶ BC „MOLDOVA-AGROINDBANK” SA,
 - ▶ BC „VICTORIABANK” SA,
 - ▶ BC „PROCREDIT BANK” SA,
 - ▶ BC „MOLDINDCONBANK” SA,
 - ▶ BC „COMERȚBANK” SA,
 - ▶ BCR CHIȘINĂU SA,
 - ▶ BC „Eurocreditbank” SA,
 - ▶ BC „Eximbank” SA
 - Formularele-tip necesare a fi completate pot fi accesate on-line pe pagina web oficială a ODIMM: www.odimm.md.
-

3.5. Suvenții și suport antreprenorial pentru afaceri care creează locuri de muncă

Serviciul de consultanță, asistență și sprijinirea creării unei afaceri se acordă pentru stimularea creării locurilor de muncă. Este prestat de Subdiviziunile teritoriale pentru ocuparea forței de muncă localizate pe întreg teritoriul țării.

Cetățenii care nu dețin un loc de muncă, dar decid să își creeze propriul loc de muncă prin inițierea unei afaceri proprii, pot beneficia gratuit de consultanță, asistență și ajutor bănesc în acest scop.

Denumirea serviciului

CONSULTANȚA, ASISTENȚA ȘI SPRIJINIREA INIȚIERII UNEI AFACERI

Descrierea serviciului

- Vi se oferă consultanță și asistență privind condițiile de inițiere a unei activități de antreprenorat;
- Vi se oferă consultanță juridică, contabilă, financiară, de marketing, de management, în probleme privind vânzările;
- Vi se oferă asistență în dialogul cu autoritățile publice locale și, după caz, centrale;
- Vi se oferă cursuri de formare profesională privind bazele antreprenoriatului;
- Vi se oferă asistență tehnică la elaborarea actului constitutiv al întreprinderii, înregistrarea persoanei juridice sau persoanei fizice, legalizării de acte, elaborarea planului de afaceri;
- Vi se acordă o subvenție pentru afacere, prin compensarea a 50% din cheltuielile necesare pentru inițierea unei afaceri și dotarea locului de muncă creat, dar nu mai mult de 10 salarii lunare medii pe economie pentru anul precedent³.

Pașii de urmat și documente necesare pentru a beneficia de serviciu

1. Vă înregistrați ca șomer la Subdiviziunea teritorială pentru ocuparea forței de muncă (în continuare Agenție STO), în a cărei rază aveți domiciliul sau, după caz, reședința⁴. Serviciul este disponibil doar pentru persoanele care dețin statut de șomer. Apelați la serviciile de consultanță și asistență prestate de STO, descrise mai sus.
2. Depuneți la STO dosarul cu un set de documente prestabilit, inclusiv: cerere de finanțare, formularul de aplicare conform modelului tipizat, etc.

³ Informativ: salariul mediu pe economie în anul 2017 a constituit 5697,1 lei

⁴ Statutul de șomer vă permite să beneficiați, în mod gratuit, de toate serviciile oferite de Agențiile pentru Ocuparea Forței de Muncă, inclusiv instruire și formare profesională. Pentru a obține statutul de șomer urmează să vă adresați la Agenția pentru Ocuparea Forței de Muncă din raionul în care locuiți, să depuneți o cerere-tip și să prezentați următoarele documente: buletinul de identitate, actele de studii, certificat medical (în caz de necesitate). Informații suplimentare despre modul de înregistrare în calitate de șomer pot fi obținute la primărie sau la numerele de telefoane ale AOFM.

Unde vă puteți adresa, datele de contact ale prestatorului

Agenția Națională de Ocupare a Forței de Muncă

- www.anofm.md
- MD-2009, Chișinău, Republica Moldova, str. Vasile Alecsandri, 1
- +373 22 72 10 03
- anofm@anofm.md
- [anofm.md](https://www.facebook.com/anofm.md)

Portalul locurilor de muncă:

- www.angajat.md

Tîrgul on-line a locurilor de muncă:

- www.e-angajare.md

Subdiviziunile teritoriale pentru ocuparea forței de muncă:

Activează în fiecare raion, inclusiv în mun. Chișinău, mun. Bălți și UTA Găgăuzia. Datele de contact și adresele le puteți găsi în Anexa 1 a prezentului Ghid sau prin accesarea link-ului:

- www.anofm.md/network/agency

Centrul de Apel – Piața Muncii

- 0 8000 1000 – apel gratuit din Republica Moldova
- +373 22 838414 – apel cu tarif standard din străinătate
- centrulapel@anofm.md
- Centrul-de-Apel-ANOFM

Costul serviciului

Serviciul este oferit gratuit.

Alte informații importante

Beneficiarul subvenției este obligat să păstreze locul de muncă creat cel puțin 36 luni, în caz contrar poate urma returnarea ajutorului bănesc acordat de stat.

3.6. Programul de instruire continuă „Gestiunea Eficientă a Afacerii”

Programul „Gestiunea Eficientă a Afacerii” a fost conceput pentru sporirea cunoștințelor și abilităților antreprenoriale a întreprinderilor mici și mijlocii. Programul înglobează 12 module de instruire, care cuprind diverse aspecte necesare de a fi cunoscute pentru a asigura o activitate antreprenorială de succes.

Denumire	PROGRAMUL „GESTIUNEA EFICIENTĂ A AFACERII”
Descrierea programului	<ul style="list-style-type: none">● Gestiunea Eficientă a Afacerii (GEA) este un program destinat antreprenorilor și angajaților acestora, de orice vîrstă, ce practică activități economice sub orice formă de organizare juridică, care doresc să-și sporească abilitățile în domeniul antreprenorial pentru asigurarea gestionării eficiente a afacerii.● Modulele de instruire propuse de Program sunt: (i) Planificarea strategică a afacerii; (ii) Managementul financiar, administrarea resurselor împrumutate; (iii) Bazele marketingului; (iv) Marketing online; (v) Proceduri de participare la proiecte europene; (vi) Gestiunea eficientă a timpului; (vii) Tehnici eficiente de vânzare și merchandising; (viii) Evidența contabilă a activității antreprenoriale; (ix) Legislația muncii; (x) Managementul resurselor umane; (xi) Desfășurarea activității economice externe și relații vamale (în contextul DCFTA); (xii) Managementul ecologic pentru IMM.● Cursurile de instruire se desfășoară pe întreg teritoriul Republicii Moldova și vi se oferă opțiunea de a alege locul participării la instruire.● Cursurile derulează timp de 2 zile (21 ore academice).
Pașii de urmat pentru a beneficia de oportunitățile programului	Pentru a vă înregistra la curs urmează să completați on-line formularul de participare de pe pagina web a Organizației pentru Dezvoltarea Sectorului Întreprinderilor Mici și Mijlocii (ODIMM): www.odimm.md
Unde vă puteți adresa, datele de contact ale prestatorului	Organizația pentru Dezvoltarea Sectorului Întreprinderilor Mici și Mijlocii (ODIMM) <ul style="list-style-type: none">📍 Bd. Ștefan cel Mare și Sfânt nr. 134, et 3 (sediul Poșta Moldovei).MD-2012, Chișinău, Moldova☎ + 373 (22) 29 57 41✉ office@odimm.md🌐 https://odimm.md/
Costuri	Cursurile sunt oferite gratuit.
Alte informații importante	Informații suplimentare puteți obține prin intermediul Liniei de informare la numărul (022) 22 53 84 administrată de ODIMM.

3.7. Oportunități pentru producătorii agricoli – subvenționarea afacerilor din mediul rural

Cea mai mare parte din populația mediului rural este ocupată în activitățile agricole. De aceea, întru sprijinirea dezvoltării sectorului agricol și creării locurilor de muncă, statul acordă agricultorilor subvenții pentru dezvoltarea afacerilor în agricultură. Întreprinderile agricole din mediul rural și din micile orașele, gospodăriile țărănești (de fermier) pot beneficia de un ajutor financiar nerambursabil din partea statului pentru dezvoltarea afacerilor în sectorul agricol.

Subvențiile se acordă din Fondul național de dezvoltare a agriculturii și mediului rural gestionat de Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului.

Denumire	SUBVENȚIONAREA PRODUCĂTORILOR AGRICOLI
Descriere	<ul style="list-style-type: none">● Subvenționarea în agricultură reprezintă un ajutor financiar nerambursabil acordat de către stat producătorilor agricoli, cu scopul de a încuraja și stimula dezvoltarea mediului rural și a sectorului agroindustrial din Republica Moldova.● Producătorii agricoli și gospodăriile țărănești (de fermier) pot solicita sprijin financiar pentru următoarele activități:<ul style="list-style-type: none">▶ Măsura 1.1. Producerea legumelor și a fructelor pe teren protejat (sere de iarnă, solarii și tuneluri)▶ Măsura 1.2. Înființarea, modernizarea și defrișarea plantațiilor multianuale, inclusiv a plantațiilor viticole și a plantațiilor pomicole▶ Măsura 1.3. Procurarea tehnicii și utilajului agricol convențional▶ Măsura 1.4. Utilarea și renovarea tehnologică a fermelor zootehnice▶ Măsura 1.5. Procurarea animalelor de prăsilă și menținerii fondului genetic al acestora▶ Măsura 1.6. Dezvoltarea infrastructurii post recoltare și procesare:<ul style="list-style-type: none"><i>case de ambalare și frigiderele de păstrare a fructelor, strugurilor și a legumelor;</i><i>procesarea, uscarea și congelarea fructelor, strugurilor, legumelor și a cartofilor;</i><i>prelucrarea, uscarea și condiționarea cerealelor, oleaginoaselor, florii-soarelui și a soiei;</i><i>prelucrarea primară, ambalarea, refrigerarea, congelarea și păstrarea cărnii, procesarea, ambalarea și păstrarea laptelui, precum și analiza mierii de albine;</i>▶ Măsura 1.7. Susținerea creditării producătorilor agricoli de către băncile comerciale și instituțiile financiare nebancale▶ Măsura 1.7A. Stimularea mecanismului de asigurare a riscurilor în agricultură

-
- ▶ **Măsura 1.8.** Stimularea constituirii și funcționării grupurilor de producători agricoli
 - ▶ **Măsura 1.9.** Stimularea activităților de promovare pe piețele externe
 - ▶ **Măsura 2.1.** Stimularea investițiilor pentru consolidarea terenurilor agricole
 - ▶ **Măsura 2.2.** Procurarea echipamentului de irigare
 - ▶ **Măsura 2.3.** Compensarea cheltuielilor la irigare
 - ▶ **Măsura 2.4.** Procurarea echipamentului no-till și mini-till
 - ▶ **Măsura 2.5.** Promovarea și dezvoltarea agriculturii ecologice
 - ▶ **Măsura 4.** Îmbunătățirea și dezvoltarea infrastructurii rurale
 - ▶ **Măsura 5.** Servicii de consultanță și formare
- Valoarea subvenției variază în dependență de măsura/activitatea pentru care se solicită finanțare. Detalii pot fi obținute pe pagina web www.aipa.gov.md sau la sediul oficiilor teritoriale ale Agenției de Intervenție și Plăți în Agricultură.
-

Pașii de urmat pentru a beneficia de oportunitățile programului

1. Pentru obținerea subvențiilor, urmează să prezentați la oficiile teritoriale ale Agenției de Intervenție și Plăți în Agricultură din raza teritorială în care ați efectuat investiția, un dosar cu următoarele documente:
 - cererea de solicitare a sprijinului financiar;
 - copia de pe certificatul de înregistrare/ declarația de constituire, pentru gospodăriile țărănești (de fermier);
 - certificatul ce atestă faptul că producătorul agricol este membru al unei asociații profesionale de profil și/sau al unei organizații profesionale pe produs;
 - copia de pe situațiile financiare pe anul precedent sau darea de seamă unificată, în cazul gospodăriilor țărănești (cu excepția producătorilor agricoli înființați în anul subvenționării);
 - documentul care atestă pregătirea profesională a administratorului sau, după caz, a unui angajat în domeniul ce vizează investiția;
 - declarația pe propria răspundere privind veridicitatea datelor, inclusiv angajamentul de a nu înstrăina/transmite în folosință sub nicio formă investiția supusă subvenționării;
 - planul de afaceri pentru cererile de obținere a subvențiilor ce depășesc 500 mii lei;
 2. Setul de documente poate varia în dependență de măsura pentru care se solicită finanțarea, de aceea este binevenită consultarea paginii web a Agenției de Intervenție și Plăți în Agricultură.
 3. La dosar se prezintă și documentele în original pentru care s-au atașat copii. Dosarul se depune sigilat și numerotat, precum și semnat pe fiecare pagină de către solicitant. Documentele în copii trebuie să conțină mențiunea „conform originalului” și ștampila oficiului teritorial al Agenției.
-

4. După înregistrarea dosarului vi se eliberează confirmarea privind recepționarea dosarului de solicitare a sprijinului financiar. La necesitate, pot fi solicitate informații, documente suplimentare pentru completarea dosarului, care urmează să le prezentați în termen de pînă la 5 zile de la data primirii notificării.

5. Termenul de examinare, inspecție în teren și autorizare spre plată nu poate depăși 60 de zile calendaristice.

Unde vă puteți adresa, datele de contact ale prestatorului

Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură

📍 MD-2004, mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt 162

☎ +373 22 222 892

☎ +373 22 213 333 – Linia fierbinte

✉ aipa@aipa.gov.md

🌐 www.aipa.gov.md

Oficiile teritoriale:

Oficiul teritorial Chișinău

📍 mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare, 162, etaj. 12, bir. 1210

☎ +373 22 220 393

Raza de deservire: mun. Chișinău, Ialoveni, Strășeni, Criuleni, Anenii Noi, Dubăsari

Oficiul teritorial Cahul

📍 or. Cahul, str. Vasile Alecsandri, 102

☎ +373 299 33121

Raza de deservire: Cahul, Taraclia, Cantemir, Vulcănești.

Oficiul teritorial Edineț

📍 or. Edineț, șos. Bucovinei, 37

☎ +373 246 24112

Raza de deservire: Edineț, Briceni, Ocnîța, Dondușeni

Oficiul teritorial Florești

📍 or. Florești, str. Victoriei, 2

☎ +373 250 27022

Raza de deservire: Florești, Soroca.

Oficiul teritorial Bălți

📍 mun. Bălți, str. Calea Ieșilor, 26, etaj. 3

☎ +373 231 35604

Raza de deservire: mun. Bălți, Glodeni, Râșcani, Fălești, Drochia, Sângerei

Oficiul teritorial Orhei

📍 or. Orhei, str. Ion Creangă 1

☎ +373 235 33291

Raza de deservire: Orhei, Telenești, Rezina, Șoldănești.

Oficiul teritorial Hâncești

📍 or. Hâncești, str. Hîncu Mihalcea, nr. 123

☎ +373 269 23610

Raza de deservire: Hâncești, Cimișlia, Leova.

Oficiul teritorial Ungheni

 or. Ungheni str. Națională, 7

 +373 236 25249

Raza de deservire: Ungheni, Călărași, Nisporeni.

Oficiul teritorial U.T.A Găgăuzia

 or. Comrat str. Pobedi, 58

 +373 298 29779

Raza de deservire: Comrat, Ceadâr-Lunga, Basarabeasca.

Oficiul teritorial Căușeni

 or. Căușeni, str. Mateevici 9, of. 40

 +373 243 21110

Raza de deservire: Căușeni, Ștefan Vodă.

Costuri

Serviciul este oferit gratuit.

Alte informații

- Condițiile de subvenționare, sumele oferite, detalierea activităților susținute sunt descrise în Regulamentul privind condițiile, ordinea și procedura de acordare a mijloacelor Fondului Național de Dezvoltare a Agriculturii și Mediului Rural (Hotărârea Guvernului nr. 455 din 21 iunie 2017).
 - Versiunea electronică a Regulamentului poate fi accesată pe pagina web a Agenției de Intervenție și Plăți pentru Agricultură:
 - <http://aipa.gov.md/ro/content/regulamentele-de-subventionare-2017-2021>
 - Cererile și formulare obligatorii pentru accesarea subvențiilor pot fi descărcate accesând link-ul:
 - <http://aipa.gov.md/ro/content/cereri-%C5%9Fi-formulare-obligatorii-pentru-accesarea-subven%C8%9Biilor-anul-2018>
-

3.8. Subvenții pentru agricultură în avans pentru întreprinzătorii începători

Fermierii începători, tinerii, femeile pot solicita subvenții în avans pentru dezvoltarea unei afaceri în domeniul agriculturii. Dacă ajutoarele bănești (subvențiile) descrise în capitolul de mai sus se acordă după ce agricultorul a realizat investiția, subvențiile în avans se acordă până la efectuarea propriu-zisă a investiției și au scopul de a facilita accesul la finanțare pentru tineri și femei și de a încuraja crearea întreprinderilor mici și a locurilor de muncă noi în mediul rural.

Subvențiile se finanțează din Fondul național de dezvoltare a agriculturii și mediului rural gestionat de Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului.

Denumire	SUBVENȚII ÎN AVANS PENTRU PROIECTELE START-UP
Descriere	<ul style="list-style-type: none">• Subvenția în avans reprezintă un ajutor financiar nerambursabil și neimpozabil, acordat din Fondul național de dezvoltare a agriculturii și mediului rural, producătorilor agricoli debutanți pentru susținerea lansării și dezvoltării proiectelor start-up.• Pot aplica la program tinerii fermieri sau femeile fermieri care desfășoară pentru prima dată activitate economică (întreprindere micro sau întreprindere mică, nou-înregistrată) într-o localitate rurală.• Criteriile de eligibilitate pentru obținerea sprijinului financiar:<ul style="list-style-type: none">▶ Plan de afaceri fezabil;▶ Afacerea și investiția este amplasată într-o localitate rurală▶ Valoarea investiției solicitate conform proiectului investițional integrat nu depășește 1000000 lei din valoarea totală a investiției;▶ Perioada de implementare a proiectului nu va depăși 24 luni;▶ Dispun de pregătire și formare profesională în domeniu;▶ Sunt deținători legali ai bunurilor imobile pe care se realizează investiția;▶ Nu au restanțe la achitarea impozitelor și taxelor față de bugetul public național;▶ Nu sunt afiliați unui alt producător agricol;▶ Vor crea locuri de muncă.• Domeniile de sprijin eligibile plăților în avans sunt:<ul style="list-style-type: none">▶ Producerea legumelor și a fructelor pe teren protejat (sere, solarii și tuneluri)▶ Înființarea, modernizarea și defrișarea plantațiilor multianuale, inclusiv a plantațiilor viticole și a plantațiilor pomicole▶ Utilizarea și renovarea tehnologică a fermelor zootehnice▶ Procurarea animalelor de prăsilă și menținerii fondului genetic al acestora

► Dezvoltarea infrastructurii post recoltare și procesare:

case de ambalare și frigiderele de păstrare a fructelor, strugurilor și a legumelor;

procesarea, uscarea și congelarea fructelor, strugurilor, legumelor și a cartofilor;

prelucrarea, uscarea și condiționarea cerealelor, oleaginoaselor, florii-soarelui și a soiei;

prelucrarea primară, ambalarea, refrigerarea, congelarea și păstrarea cărnii, procesarea, ambalarea și păstrarea laptelui, precum și analiza mierii de albine;

- Valoarea maximă a subvenției în avans acordată constituie 65% din valoarea costurilor eligibile.
- Producătorul trebuie să asigure cofinanțarea celeilalte porțiuni a valorii proiectului investițional în termen de 60 de zile lucrătoare de la aprobarea proiectului investițional.
- Plata subvenției în avans se efectuează prin intermediul *contului Escrow* (cont bancar deschis special la o bancă comercială din Republica Moldova în lei moldovenești în urma semnării contractului tripartit dintre bancă, Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură și beneficiar);
- Plata subvenției în avans se efectuează în 2 tranșe: (i) 75% din valoarea plății în avans, care se va achita cu condiția prezentării dovezilor cofinanțării din partea beneficiarului a 35% din valoarea costurilor eligibile; (ii) 25% din valoarea subvenției la darea în exploatare a obiectului investiției și prezentarea actelor confirmative.

Pașii de urmat pentru a beneficia de oportunitățile programului

1. Pentru obținerea subvenției în avans, urmează să prezentați la oficiile teritoriale ale Agenției de Intervenție și Plăți în Agricultură din raza teritorială proprie, un dosar cu următoarele documente:

- Cererea-tip de solicitare a sprijinului financiar;
- Planul de afaceri pentru o durată de 5 ani;
- Copia Extrasului de înregistrare a întreprinderii, eliberat de Agenția Servicii Publice (pentru SRL).
- În cazul gospodăriilor țărănești (de fermieri), copia certificatului de înregistrare, cu anexarea declarației de constituire;
- Copia diplomei de studii/certificatului care confirmă instruirea producătorului agricol în domeniu, cu durată totală a cursului de minimum 40 de ore;
- Declarația pe proprie răspundere privind veridicitatea informațiilor și a documentelor prezentate;
- Cel puțin 3 oferte pentru utilajul/echipamentul ce urmează a fi achiziționat în cadrul proiectului investițional;
- Documente justificative care demonstrează disponibilitatea cofinanțării a cel puțin 10% din valoarea costurilor eligibile ale proiectului investițional;
- Declarația privind asumarea obligației de a achita restul sumei pentru cofinanțare în scopul implementării proiectului.

2. Modelul cererii de solicitare a subvenției în avans, al planului de afaceri și al declarației pe propria răspundere pot fi descărcate de pe pagina web a Agenției de Intervenție și Plăți în Agricultură:

 <http://aipa.gov.md/ro/content/cereri-%C5%9Fi-formulare-obligatorii-pentru-accesarea-subven%C8%9Bilor-%C3%AEn-avans>

Unde vă puteți adresa, datele de contact ale prestatorului

Agencia de Intervenție și Plăți pentru Agricultură

 MD-2004, mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt 162

 +373 22 222 892

 +373 22 213 333 – Linia fierbinte

 aipa@aipa.gov.md

 www.aipa.gov.md

Oficiile teritoriale:

Oficiul teritorial Chișinău

 mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare, 162, etaj. 12, bir. 1210

 +373 22 220 393

Raza de deservire: mun. Chișinău, Ialoveni, Strășeni, Criuleni, Anenii Noi, Dubăsari

Oficiul teritorial Cahul

 or. Cahul, str. Vasile Alecsandri, 102

 +373 299 33121

Raza de deservire: Cahul, Taraclia, Cantemir, Vulcănești.

Oficiul teritorial Edineț

 or. Edineț, șos. Bucovinei, 37

 +373 246 24112

Raza de deservire: Edineț, Briceni, Ocnița, Dondușeni

Oficiul teritorial Florești

 or. Florești, str. Victoriei, 2

 +373 250 27022

Raza de deservire: Florești, Soroca.

Oficiul teritorial Bălți

 mun. Bălți, str. Calea Ieșilor, 26, etaj. 3

 +373 231 35604

Raza de deservire: mun. Bălți, Glodeni, Râșcani, Fălești, Drochia, Sângerei

Oficiul teritorial Orhei

 or. Orhei, str. Ion Creangă 1

 +373 235 33291

Raza de deservire: Orhei, Telenești, Rezina, Șoldănești.

Oficiul teritorial Hâncești

 or. Hâncești, str. Hîncu Mihalcea, nr. 123

 +373 269 23610

Raza de deservire: Hâncești, Cimișlia, Leova.

Oficiul teritorial Ungheni

 or. Ungheni str. Națională, 7

 +373 236 25249

Raza de deservire: Ungheni, Călărași, Nisporeni.

Oficiul teritorial U.T.A Găgăuzia

📍 or. Comrat str. Pobedî, 58

☎ +373 298 29779

Raza de deservire: Comrat, Ceadâr-Lunga, Basarabeasca.

Oficiul teritorial Căușeni

📍 or. Căușeni, str. Mateevici 9, of. 40

☎ +373 243 21110

Raza de deservire: Căușeni, Ștefan Vodă.

Costuri

Serviciul este oferit gratuit.

Alte informații

- Condițiile de subvenționare, sumele oferite, detalierea activităților susținute sunt descrise în Regulamentul privind condițiile și procedura de acordare a subvențiilor în avans pentru proiectele start-up din Fondul național de dezvoltare a agriculturii și mediului rural (Hotărârea Guvernului nr. 507 din 30 mai 2018).
- Versiunea electronică a Regulamentului poate fi accesată pe pagina web a Agenției de Intervenție și Plăți pentru Agricultură:

<http://aipa.gov.md/ro/content/pla%C8%9Bi-%C3%AEn-avans>

4

**(RE)INTEGRAREA
COPILOR ÎN SISTEMUL
DE EDUCAȚIE ȘI
RECUNOAȘTEREA
CALIFICĂRILOR**

În acest compartiment veți găsi informații despre serviciile care vă ajută să înscrieți copiii în instituțiile de învățământ din țară după revenirea de peste hotare sau să asigurați integrarea lor pe piața muncii în baza actelor de studii din străinătate.

Pentru a asigura (re)integrarea copiilor reveniți în instituțiile de învățământ preșcolar urmează să consultați procedura de înscriere a copiilor în grădinițe descrisă în subcapitolul 4.1.

Pentru a asigura (re)integrarea copiilor reveniți în instituțiile de învățământ la una din treptele de învățământ primar, gimnazial, liceal, profesional-tehnic, superior urmează să treceți prin procedura de recunoaștere, echivalare a studiilor efectuate în străinătate, descrisă în subcapitolul 4.2. Procedura respectivă se efectuează pentru a identifica diferențele dintre programele de studii din Republica Moldova față de cele din străinătate și a asigura plasarea copiilor la etapa corespunzătoare de învățământ.

De asemenea, serviciul de recunoaștere, echivalare a studiilor efectuate în străinătate poate fi accesat în cazul în care vi se solicită recunoașterea și echivalarea actelor de studii sau calificărilor obținute în străinătate pentru a trece la următorul nivel de studii în instituțiile de învățământ din țară sau pentru angajare pe piața muncii.

4.1. Procedura de înscriere a copiilor la grădiniță

Denumire serviciu

ÎNSCRIEREA COPILOR LA GRĂDINIȚE

Descrierea serviciului

- Înscrierea în grădinițele de stat se face fără perceperea unei taxe de înscriere, iar discriminările de orice natură sunt interzise.
- Înscrierea la grădinițe se realizează prin intermediul Direcțiilor raionale/municipale de învățământ/educație sau instituțiilor de învățământ preșcolar (grădinițelor).
- În cazul municipiului Chișinău înscrierea la grădinițe se efectuează exclusiv în regim online prin intermediul portalului electronic <https://www.egradinita.md/>.
- În cazul localităților cu mai multe grădinițe, selectarea instituției se efectuează în dependență de locul de trai, conform districtului școlar (teritoriu înregistrat în raza instituției de învățământ preșcolar).
- Înscrierea copiilor în grădinițe se face, de regulă, în lunile iunie-august sau, în situații deosebite, în timpul anului școlar, în limita locurilor disponibile.
- Înscrierea copiilor în instituțiile de educație timpurie publice are loc de la vârsta de 3 ani în ordinea depunerii cererii, în limita locurilor disponibile;
- Dacă în localitate există grădinițe cu grupe de creșă, în limita locurilor disponibile, pot fi înscriși și copiii mai mici de 3 ani. Înscrierea la creșă se face doar în formă fizică, prin adresarea la managerul grădiniței sau responsabililor din cadrul Direcției raionale/municipale de învățământ/educație.
- Prioritate se oferă copiilor în următoarele cazuri:
 - ▶ educați de un singur părinte;
 - ▶ care se află sub tutelă sau altă formă de protecție;
 - ▶ cu dizabilități;
 - ▶ părinții cărora au dizabilități severe;
 - ▶ ai căror părinți își fac serviciul militar;
 - ▶ celor din familiile cu mulți copii (3 și mai mulți copii de vârstă timpurie și școlară), din gemeni, triplezi sau cvadrupleți etc.;
 - ▶ care au un frate sau o soră înmatriculat/ă în instituția respectivă;
 - ▶ părinții sau alți reprezentanți legali ai cărora sunt angajați ai instituției respective.

Pașii de urmat pentru a beneficia de serviciu

Pentru înscrierea copiilor la grădinițe urmează să întreprindeți următorii pași:

1. Vă adresați la grădinița din localitate sau la Direcția raională/municipală de învățământ/educație, dacă locuiți în oraș. În cazul municipiului Chișinău înscrierea se face exclusiv în mod online prin intermediul portalului <https://www.egradinita.md/>. Pentru a afla mai multe detalii despre înscrierea online accesați de pe acest portal [Ghidul online](#) sau [Ghidul video](#).

2. La înscrierea copiilor în rând la grădinițe aveți nevoie de următoarele acte:

- Copia buletinului părintelui (sau act de tutelă).
- Copia adevărții de naștere a copilului.
- Document care confirmă locul de ședere în districtul arondat, după caz.

3. La primirea în grădinițe este necesar să prezentați următoarele acte:

- Îndreptarea eliberată de Direcția raională/municipală de învățământ/educație sau administrația publică locală.
- Cerere.
- Copia certificatului de naștere al copilului.
- Extrasul din istoria dezvoltării copilului cu concluziile despre starea sănătății lui.
- Certificatul despre contactul cu bolile contagioase.
- Decizia consultației medico-psiho-pedagogice.
- Copia certificatului de tutelă a copiilor, părinții cărora sunt plecați din țara, decedați, lipsiți de drepturi de a fi părinte, după caz.

Unde vă puteți adresa, datele de contact ale prestatorului

Grădinița din localitate/sector, conform locului de trai
Direcțiile raionale/municipale de învățământ/educație

Activează în fiecare raion, inclusiv în mun. Chișinău, mun. Bălți și UTA Găgăuzia.

Pentru mun. Chișinău, în cazul întrebărilor legate de înregistrarea online

 +373 22 23 52 84

 egradinita@pmc.md

Ministerul Educației, Culturii și Cercetării

Direcția cadrul național al calificărilor

 Piața Marii Adunări Naționale nr. 1, Casa Guvernului, MD-2033 Chișinău
Republica Moldova

 +373 22 21 03 78

 www.edu.gov.md

Costuri

Serviciul este gratuit.

Alte informații importante

Refuz de înscriere a copilului la grădiniță poate fi obținut din următoarele motive:

- Dacă nu au fost anexate actele solicitate;
- Necoresponderea districtului la care este arondat copilul;
- Către 1 septembrie dacă copilul a făcut vârsta de 7 ani;
- Lipsa de locuri în grădiniță din district(în limita locurilor vacante).

4.2. Recunoașterea și echivalarea studiilor efectuate în străinătate

Denumire serviciu

RECUNOAȘTEREA ȘI ECHIVALAREA STUDIILOR

Descrierea serviciului

- Serviciul se aplică în cazul în care, după revenirea de peste hotare, apare necesitatea de a înscrie copiii la o instituție de învățământ din țară sau când angajatorii solicită echivalarea actelor de studii în procesul de angajare în câmpul muncii.
- Scopul serviciului este de a identifica diferențele în programele de studii, a orienta copiii reveniți din migrație la nivelul de studii corespunzător și, după caz, a recomanda susținerea/ recuperarea diferențelor de program. Recunoașterea actelor de studii sau a calificării obținute peste hotare, permite, de asemenea, accesul la următorul nivel de studii sau la ocuparea unui loc de muncă în țară.
- În cazul copiilor reveniți, care **nu au primit document de absolvire** (atestat/diplomă) de la instituția din străinătate, pentru a continua studiile la una din treptele de învățământ (primar, gimnazial, liceal, profesional-tehnic, superior), urmează să solicitați serviciul de *recunoaștere și echivalare a perioadelor de studii efectuate în străinătate*.
- În cazul copiilor reveniți, care **au primit document de absolvire** (atestat/diplomă) a unei instituții de învățământ din străinătate, urmează să solicitați serviciul de *recunoaștere și echivalare a actului de studii eliberat peste hotare*.

Pașii de urmat pentru a beneficia de serviciu

În cazul solicitării recunoașterii și echivalării **perioadelor de studii** efectuate în străinătate pentru continuarea studiilor **primare sau gimnaziale** urmează să:

1. Vă adresați instituției de învățământ în care doriți să fie continuate studiile și să solicitați acceptul directorului pentru înscriere.
2. Depuneți la Direcția raională/municipală de învățământ/educație sau la Instituția de învățământ în care solicitați înscrierea la studii, un dosar cu următoarele acte:
 - *Cererea tipizată* de solicitare a serviciului adresată Direcției raionale/municipale de învățământ sau Instituției de învățământ ;
 - *Foiaia matricolă / certificatul despre reușită* (situația școlară), în original și în copie xerox, precum și traducerea legalizată la notar în limba de stat sau o limbă de circulație internațională (engleza / franceza);
 - *Situația școlară anterioară* plecării în străinătate, dacă este cazul;
 - *Acceptul directorului* instituției de învățământ la care se solicită înscrierea;
 - *Documente personale de identitate*, în copie xerox și traducere legalizată, dacă este cazul;
 - *Procură notarială*, dacă este cazul.

În cazul solicitării recunoașterii și echivalării **perioadelor de studii** efectuate în străinătate pentru continuarea studiilor **liceale, profesionale-tehnice sau superioare** urmează să:

1. Vă adresați instituției de învățământ în care doriți să fie continuate studiile și să solicitați acceptul directorului/rectorului pentru înscriere.

2. Depuneți la **Centrul de Telecomunicații Informaționale și Comunicaționale în Educație (CTICE)** un dosar cu următoarele acte:

- *Cerere tipizată* de solicitare a serviciului adresată Ministerul Educației, Culturii și Cercetării;
- *Acceptul directorului/rectorului* instituției de învățământ la care se solicită înscrierea;
- *Situația școlară* anterioară plecării în străinătate;
- *Actul de studii*, în baza căruia a fost posibilă continuarea studiilor în străinătate – în copie xerox a originalului, legalizată (după caz);
- *Actul de studii* obținut în străinătate – în copie xerox a originalului legalizată (dacă este în limba română sau limba engleză) sau traducerea legalizată în original (cu excepția actelor de studii eliberate în limba engleză);
- *Documentul școlar/foaie matricolă*, pe ani școlari și clase promovate, din care să rezulte disciplinele studiate și calificativele obținute (copie xerox și traducere legalizată cu excepția celor eliberate în limba engleză);
- *Procură notarială* (după caz);
- *Copie xerox* a pașaportului (paginile care cuprind datele de identificare).

În cazul solicitării recunoașterii și echivalării **actului de absolvire** a unei instituții de învățământ din străinătate urmează să depuneți la **Centrul de Telecomunicații Informaționale și Comunicaționale în Educație (CTICE)** un dosar cu următoarele acte:

- *Cerere tipizată* adresată Ministerul Educației, Culturii și Cercetării, prin care se solicită recunoașterea și echivalarea actului de studii
 - *Actul de studii* – copie xerox a originalului legalizată (dacă este în limba română) sau traducere legalizată în original (cu excepția actelor de studii eliberate în limba engleză);
 - *Supliment la Diplomă / foaie matricolă și/sau alte documente adiționale* (copie xerox legalizată):
 - ▶ *pentru statele care sunt părți ale Convenției privind Apostila de la Haga, actele de studii supuse echivalării / recunoașterii trebuie vizate cu Apostila de la Haga de către autoritățile competente din țările emitente;*
 - ▶ *pentru statele care nu sunt părți ale Convenției privind Apostila de la Haga, actele de studii vor fi supralegalizate;*
 - *Actul de studii*, în baza căruia a fost posibilă continuarea studiilor în străinătate – copie xerox a originalului, legalizată (după caz);
 - *Procură notarială* (după caz);
 - *Copie xerox* a pașaportului (paginile care cuprind datele de identificare).
-

Formularul cererilor tipizate poate fi descărcat de pe pagina web a Ministerul Educației, Culturii și Cercetării: www.edu.gov.md

Unde vă puteți adresa, datele de contact ale prestatorului

Centru Tehnologii Informaționale și Comunicaționale în Educație (CTICE)

 str. Alecu Russo 1, et. 7, of. 77B, Chișinău, Republica Moldova

 +373 22 45 00 01

 ctice.edu@gmail.com

Program de primire: luni, marți, joi, între orele 09:00-13:00. Dosarul plic se depune la CTICE sau se remite prin poștă.

Direcțiile raionale/municipale de învățământ/educație

Activează în fiecare raion, inclusiv în mun. Chișinău, mun. Bălți și UTA Găgăuzia.

Ministerul Educației, Culturii și Cercetării

Direcția cadrul național al calificărilor

 Piața Marii Adunări Naționale nr. 1, Casa Guvernului, MD-2033 Chișinău Republica Moldova

 +373 22 21 03 78

 www.edu.gov.md

Costuri

Serviciul este gratuit.

Alte informații importante

- Durata procedurii de recunoaștere și echivalare: 30 de zile lucrătoare, de la data depunerii dosarului complet.
 - În cazul în care termenul de perfectare a Dosarului a fost depășit, solicitantul va fi anunțat în scris, prin poșta electronică sau prin telefon în legătură cu motivele acestei întârzieri.
 - Pentru procedura de recunoaștere și echivalare, pot fi solicitate de la titularul dosarului și alte documente relevante pentru evaluarea studiilor, după caz.
 - Lista statelor care sunt părți ale Convenției privind Apostila de la Haga poate fi consultată pe pagina web: <https://www.hccnet/en/states/hcch-members>
-

5

SERVICII DE SĂNĂTATE

Serviciile de sănătate sunt foarte importante pentru fiecare cetățean în orice societate. Sănătatea unei persoane depinde de atitudinea față de propria sănătate, dar și de calitatea și accesul la serviciile medicale.

În Republica Moldova funcționează sistemul de asigurare medicală obligatorie, care oferă posibilitatea fiecărui cetățean să beneficieze fără plată de majoritatea serviciilor medicale. Pensionarii, copiii de până la 18 ani, studenții la zi, elevii, șomerii, femeile însărcinate, alte categorii defavorizate sunt asigurate de stat gratuit. Ceilalți cetățeni obțin titlul de asigurat odată cu angajarea oficială în câmpul muncii sau dacă se asigură în mod individual.

Asistența medicală primară este serviciul de care poate beneficia orice cetățean indiferent de statutul de asigurat sau neasigurat. Asistența medicală primară este setul de servicii medicale, ce include activități de consultanță în scop curativ și de suport, de profilaxie, de depistare precoce a maladiilor. Aceasta este oferită de medicul de familie și echipa sa, iar pentru a beneficia de acest serviciu trebuie să vă înregistrați la medicul de familie.

5.1. Înscrierea și evidența la medicul de familie

Odată reveniți acasă, pentru a putea beneficia de serviciile medicale, primul pas pe care trebuie să-l faceți este înscrierea la medicul de familie. Medicul de familie este acel medic care promovează, sprijină și tratează familia. Este medicul care asigură accesibilitate continuă și nelimitată la asistența medicală indiferent de vârstă, sex, religie sau alta particularitate individuală.

Medicul de familie reprezintă interfața dintre pacient și celelalte servicii medicale, fiind cel care îndrumă pacientul către specialiști și investigații suplimentare, în funcție de nevoile concrete, posibilitățile sale și urgența dată de situația respectivă.

Denumirea serviciului

ÎNREGISTRAREA LA MEDICUL DE FAMILIE

Descrierea serviciului

- Medicul de familie asigură acces la **asistența medicală primară** achitată din fondurile de asigurare obligatorie de asistență medicală.
- Asistența medicală primară cuprinde servicii de consultanță în scop curativ și de suport, profilaxie, depistare precoce a maladiilor și este **accesibilă tuturor** indiferent de statutul de asigurat sau neasigurat.
- Pe lângă asistența medicală primară, medicul de familie facilitează accesul persoanelor la toate nivelurile de asistență medicală.
- Înregistrarea la medicul de familie poate avea loc **imediat** din momentul revenirii în localitate.
- Schimbarea medicului de familie și a instituției medicale primare poate fi efectuată pe tot parcursul anului, peste șase luni de la ultima schimbare/înregistrare.
- Puteți alege o singură instituție medicală primară, preferabil cea mai apropiată de locul de trai.

Pașii de urmat și documente necesare pentru a beneficia de serviciu

- Pentru **înregistrarea la medicul de familie** sau schimbarea acestuia este necesar să:
 - ▶ Vă adresați medicului de familie ales, pentru a obține acordul de a vă înscrie pe lista sa.
 - ▶ Depuneți cererea la medicul de familie, completând formularul cererii-tip (îl luați de la instituție sau îl puteți descărca de pe pagina web al Companiei Naționale de Asigurări în Medicină (CNAM) www.cnam.md).
 - ▶ În 10 zile, instituția medicală vă va informa despre înregistrarea pe lista medicului.
- Pentru schimbarea medicului de familie într-o altă instituție medicală, de asemenea, puteți depune personal cererea la *Serviciile de relații cu beneficiarii ale CNAM*, care se află în cadrul agențiilor teritoriale ale companiei, în fostele centre ale medicilor de familie ori în spitalele raionale.
- În maximum 10 zile, reprezentanții Serviciului de relații cu beneficiarii al CNAM vă va informa despre modificarea datelor în sistemul informațional în ceea ce privește înregistrarea pe lista medicului.

- Puteți accesa rubrica *Verificarea înregistrării la medicul de familie* de pe site-ul www.cnam.md, pentru a verifica la ce medic de familie sunteți înregistrat.

Unde vă puteți adresa, datele de contact ale prestatorului

Centrul/Oficiul medicilor de familie din raza domiciliului sau la care sunteți înregistrat.

Compania Națională de Asigurări în Medicină

📍 MD 2012, mun. Chișinău, str. Vlaicu Pârcălab, 46

✉ info@cnam.gov.md

🌐 www.cnam.md

Centrul de apel Info CNAM

☎ 0 800 99999 – apel gratuit din orice rețea națională de telefonie

Agenția teritorială Centru

📍 MD2008, mun. Chișinău, str. Vasile Lupu, 18

✉ at.centru@cnam.gov.md

🌐 <http://atcentru.cnam.md>

☎ 022 59-37-48 (Chișinău)

☎ 0235 21-749 (Orhei)

Agenția teritorială Nord

📍 MD3100, or. Bălți, str. Sfântul Nicolae, 5A

✉ at.nord@cnam.gov.md

☎ 231 63-399 (Bălți)

☎ 230 30-244 (Soroca)

Agenția teritorială Vest

📍 MD3600, or. Ungheni, str. Română, 27A

✉ at.vest@cnam.gov.md

☎ 236 28-345

Agenția teritorială Est

📍 MD4300, or. Căușeni, str. Iu. Gagarin, 54

✉ at.est@cnam.gov.md

☎ 0 243 25-281

Agenția teritorială Sud

inclusiv, reprezentanța UTA Găgăuzia

📍 MD3900, or. Cahul, str. Stefan cel Mare, 16

✉ at.sud@cnam.gov.md

☎ 0 299 22-915 (Cahul)

☎ 0 298 26-996 (Comrat)

Datele de contact ale **Serviciilor teritoriale de relații cu beneficiarii ale CNAM** din fiecare raion pot fi consultate în Anexa 2 a prezentului Ghid sau accesate pe pagina web a CNAM, rubrica "Contacte": <http://cnam.md/index.php?page=21>

Costul serviciului

Serviciul este oferit gratuit.

Alte informații importante

Aveți dreptul să alegeți un medic de familie care deservește alt teritoriu decât cel în care aveți locul de trai. În acest caz veți asigura deplasarea acestuia sau a asistentului medical la locul Dvs. de trai, ori de câte ori va fi necesar.

5.2. Obținerea poliței de asigurare medicală

Deținerea poliței de asigurare oferă dreptul la asistență medicală gratuită în volumul stabilit de legislație. În linii generale, polița de asigurare (documentul ce demonstrează calitatea de persoană asigurată) acoperă majoritatea serviciilor medicale. Acestea pot fi accesate dacă aveți un certificat de la medicul de familie.

Denumirea serviciului

OBȚINEREA POLIȚEI DE ASIGURARE MEDICALĂ

Descrierea serviciului

- Polița medicală este documentul de acces în sistemul de asigurare obligatorie de asistență medicală.
- Persoanele asigurate pot beneficia de ajutorul ambulanței, al primului ajutor, ambulator (de specialitate), ajutor spitalier și cel paliativ. Acest lucru înseamnă că puteți fi consultat gratuit de medicul de familie (în caz de nevoie – chiar la domiciliu) și de alți specialiști, la care veți fi îndrumat.
- De asemenea, aveți dreptul la spitalizare maxim 21 de zile (ori de câte ori este necesar), să chemați ambulanța, să faceți analize și proceduri gratuite, care sunt acoperite de asigurare.
- Există o listă a medicamentelor care se eliberează gratuit. Lista poate fi consultată pe pagina web www.cnam.md sau la oficiile medicilor de familie.
- Polița de asigurare medicală obligatorie în Moldova este eliberată la locul de studii, la locul de muncă sau se obține în mod privat prin procurare.
- Prin lege, fiecare cetățean al RM trebuie să fie asigurat și să dețină polița de asigurare medicală obligatorie. Lipsa acesteia este considerată o infracțiune administrativă.

Pașii de urmat și documente necesare pentru a beneficia de serviciu

- Polița de asigurare sau statutul de persoană asigurată în sistemul asigurării obligatorii de asistență medicală se obține prin încadrarea în una din cele trei categorii:
 - ▶ **Angajați** – polița vă este oferită de la locul de muncă. În acest caz, contribuția de asigurare medicală se achită lunar din salariu. Perioada activă a poliței medicale este echivalentă cu termenul de angajare.
 - ▶ **Persoane asigurate de stat.** Sunt 16 categorii de persoane asigurate de stat implicit, inclusiv: pensionarii, copii de până la 18 ani, studenții la zi, elevii, șomerii înregistrați oficial, femeile însărcinate, alte categorii defavorizate.
 - ▶ **Persoane care se asigură în mod individual.** Dacă nu lucrați sau lucrați neoficial atunci trebuie să procurați polița de sine stătător. Polița medicală este valabilă până pe 31 decembrie a anului pentru care a fost achitată prima de asigurare obligatorie de asistență medicală.

- În cazul persoanelor care se asigură în mod individual, pentru a procura polița de asigurare urmează să:
 - ▶ Vă adresați la Serviciul teritorial de relații cu beneficiarii al CNAM. Datele de contact le găsiți în Anexa 2 sau pe pagina web [www.cnam.md](http://cnam.md), rubrica "Contacte": <http://cnam.md/index.php?page=21>
 - ▶ Prezentați buletinul de identitate;
 - ▶ Primiți fișa de plată unde este indicat contul bancar și suma spre achitare.
 - ▶ Cu fișa de plată efectuați achitarea la orice bancă comercială sau oficiu poștal al ÎS Poșta Moldovei.
 - ▶ Prezentați dovida de plată Serviciului teritorial de relații cu beneficiarii al CNAM.
- Proprietarii de teren cu destinație agricolă beneficiază de reduceri de 75%, dacă procură polița de asigurare până la 31 martie.
- Ceilalți cetățeni, fondatori de întreprinderi individuale, arendași, arendatori, deținători de patentă, cetățeni străini cu drept de ședere provizorie în Republica Moldova beneficiază de reduceri de 50% dacă procură polița de asigurare până la 31 martie.

Unde vă puteți adresa, datele de contact ale prestatorului

Compania Națională de Asigurări în Medicină

- 📍 MD 2012, mun. Chișinău, str. Vlaicu Pârcălab, 46
- ✉ info@cnam.gov.md
- 🌐 www.cnam.md

Centrul de apel Info CNAM

- ☎ 0 800 99999 – apel gratuit din orice rețea națională de telefonie

Agenția teritorială Centru

- 📍 MD2008, mun. Chișinău, str. Vasile Lupu, 18
- ✉ at.centru@cnam.gov.md
- 🌐 <http://atcentru.cnam.md>
- ☎ 0 22 59-37-48 (Chișinău)
- ☎ 0 235 21-749 (Orhei)

Agenția teritorială Nord

- 📍 MD3100, or. Bălți, str. Sfântul Nicolae, 5A
- ✉ at.nord@cnam.gov.md
- ☎ 0 231 63-399 (Bălți)
- ☎ 0 230 30-244 (Soroca)

Agenția teritorială Vest

- 📍 MD3600, or. Ungheni, str. Română, 27A
- ✉ at.vest@cnam.gov.md
- ☎ 0 236 28-345

Agenția teritorială Est

- 📍 MD4300, or. Căușeni, str. Iu. Gagarin, 54
- ✉ at.est@cnam.gov.md
- ☎ 0 243 25-281

Agenția teritorială Sud

inclusiv, reprezentanța UTA Găgăuzia

📍 MD3900, or. Cahul, str. Stefan cel Mare,16

✉ at.sud@cnam.gov.md

☎ 0 299 22-915 (Cahul)

☎ 0 298 26-996 (Comrat)

Datele de contact ale **Serviciilor teritoriale de relații cu beneficiarii ale CNAM** din fiecare raion pot fi consultate în Anexa 2 a prezentului Ghid sau accesate pe pagina web a CNAM, rubrica "Contacte": <http://cnam.md/index.php?page=21>

Costul serviciului

- Serviciul de obținere a poliței de asigurare este oferit gratuit.
 - Costul poliței de asigurare se aprobă anual prin Legea fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală. În anul 2018, prețul acesteia a fost de 4056 lei. Costurile actualizate ale poliței de asigurare pot fi urmărite pe pagina web www.cnam.md.
-

Alte informații importante

- Polița de asigurare poate fi achitată prin transfer bancar. Pentru a afla contul bancar, apăsați serviciul telefonic al CNAM (0 800 99999) sau Serviciul teritorial de relații cu beneficiarii al CNAM.
 - Polița de asigurare **pe suport de hârtie** nu este obligatorie și persoanele asigurate nu trebuie obligatoriu să prezinte polița de asigurare pe suport de hârtie atunci se adresează în instituția medicală pentru a beneficia de servicii medicale sau medicamente compensate. Verificarea statutului se efectuează electronic de către instituția medicală la care vă adresați.
-

5.3. Efectuarea controlului medical profilactic și sistematic

Efectuarea controlului medical profilactic anual face parte din categoria serviciilor de asistență medicală primară. Serviciul este garantat pentru toată populația Republicii Moldova indiferent de statutul de asigurat sau neasigurat.

Odată ce sunteți înregistrat la medicul de familie, odată în an puteți beneficia gratuit de controlul medical profilactic.

Denumirea serviciului	CONTROLUL MEDICAL PROFILACTIC ȘI SISTEMATIC
Descrierea serviciului	<ul style="list-style-type: none">● Controlul medical sistematic anual face parte din asistența medicală primară acordată de medicul de familie și echipa sa;● Fiecare cetățean în vârstă de peste 18 ani are dreptul la un control medical anual gratuit, pentru prevenirea și depistarea precoce a bolilor.● Controlul medical cuprinde: examinarea pielii, glandei tiroide, ganglionilor limfatici; examinarea glandei mamare (femei după 20 ani); măsurarea tensiunii arteriale; tonometria oculară (de la 40 ani); aprecierea acuității vederii; indicație pentru radiografia pulmonară standard; indicație pentru aprecierea nivelului glicemiei (grupele de risc); indicație pentru testarea serologică RMP (reacția de microprecipitare) (cu colectarea probei de sânge din venă), testarea HIV; examinarea ginecologică profilactică, inclusiv prelevarea frotiului pentru examenul citologic; indicație pentru testare la frotiu urogenital la gonoree și trihomonade, inclusiv prelevarea frotiului; indicație pentru tușeul rectal (persoanele peste 40 ani).
Pașii de urmat și documente necesare pentru a beneficia de serviciu	<ul style="list-style-type: none">● Pentru a beneficia de controlul medical sistematic trebuie să vă adresați la medicul de familie la care sunteți înregistrat.● Pentru aceasta este necesară programarea prin telefon, internet sau direct la ghișeele de înregistrare din instituția primară.● După caz, medicul de familie vă eliberează biletul de trimitere pentru consultația medicului specialist ori pentru spitalizare.● Medicul de familie sau, după caz, pediatrul, endocrinologul, psihiatrul, neurologul vă poate prescrie rețeta pentru medicamentele (compensate).● Medicul de familie este obligat să vă supravegheze starea de sănătate pe toată perioada de tratament ambulatoriu.
Unde vă puteți adresa, datele de contact ale prestatorului	Centrul/ Oficiul medicilor de familie din raza domiciliului Dvs. sau Centrul/ oficiul medicilor de familie la care sunteți înregistrat.
Costul serviciului	Serviciul este oferit gratuit.

6

SERVICII SOCIALE

Serviciile sociale sunt create pentru a ajuta cetățenii, familiile acestora să depășească unele situații de dificultate, de prevenire a marginalizării și excluziunii sociale. În procesul de (re)integrare în cadrul comunității, după revenirea din străinătate, pot apărea diverse situații, diverse probleme, rezolvarea cărora ar putea necesita suport din partea statului, din partea specialiștilor care prestează servicii sociale.

La nivel de comunitate un rol important în prestarea, ghidarea și informarea cetățenilor despre serviciile sociale disponibile îl joacă asistentul social din cadrul localității Dvs. De obicei, acesta este localizat în cadrul primăriei localității sau în cadrul Direcției asistență socială din cadrul raionului/orașului. Asistentul social deține misiunea importantă de a ajuta oamenii în dificultate și a identifica soluții pentru problemele sociale cu care aceștia se confruntă.

În acest capitol veți găsi informații despre unde puteți apela pentru servicii de consiliere psihologică, medicală și socială, cum să obțineți statutul de șomer atunci când nu reușiți o perioadă mai îndelungată să găsiți un loc de muncă, cum puteți valorifica anii munciți peste hotare la stabilirea pensiei pentru limita de vârstă, cum puteți să beneficiați de alte plăți sociale chiar dacă v-ați aflat peste hotare.

6.1. Unde puteți beneficia de asistență psihologică, medicală, socială, legală?

Uneori pot apărea anumite situații de impas cu privire la rezolvarea unor stări de crize sociale, profesionale sau familiale. În asemenea situații, cosilierea psihologică, medicală, socială vă poate ajuta să identificați soluții pentru problema cu care vă confrunțați.

În caz de necesitate, la revenirea acasă puteți beneficia de un set de servicii oferite de agențiile publice care vă pot ajuta să rezolvați mai multe probleme de ordin psihologic, medical, social sau juridic.

Dacă aveți nevoie de asistență urgentă de plasament, asistență juridică, asistență medicală, asistență psihologică, asistență socială, puteți solicita ajutor de la:

- Directia generală asistență socială a Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale, care sunt amplasate în fiecare raion din țară.
 - Asistentul social din localitatea Dvs. de reședință.
 - Centrele de consiliere și asistență psihologică gratuită deschise în cadrul Centrelor Medicilor de Familie (Policlinica de Sector), inclusiv și pentru asistență medicală.
 - Ambasadele și consulatele RM, dacă vă aflați încă în străinătate.
-

6.2. Procedura de înregistrare în calitate de șomer

Statutul de șomer permite persoanelor aflate în căutarea unui loc de muncă să beneficieze, în mod gratuit, de toate serviciile din domeniul angajării în câmpul muncii, prestate de subdiviziunile teritoriale pentru ocuparea forței de muncă. De asemenea, în cazul în care nu reușiți să vă încadrați în câmpul muncii o perioadă mai îndelungată, acest statut vă oferă protecție socială și acces la serviciile de sănătate și alte servicii.

Denumirea serviciului

ÎNREGISTRAREA OFICIALĂ ÎN CALITATE DE ȘOMER

Descrierea serviciului

- Statutul de șomer vă permite să beneficiați, în mod gratuit, de toate serviciile oferite de subdiviziunile teritoriale pentru ocuparea forței de muncă, cum ar fi: instruire și formare profesională, indemnizații pentru încadrare și instalare la locul de muncă, etc.
- Sunt eligibile persoanele care îndeplinesc cumulativ următoarele condiții:
 - ▶ Au vârsta cuprinsă între 16 ani și vârsta stabilită pentru obținerea dreptului de pensionare pentru limită de vârstă sau o altă pensie;
 - ▶ sunt apte pentru prestarea unei munci;
 - ▶ nu au loc de muncă;
 - ▶ nu studiază la o formă de învățământ cu frecvență;
 - ▶ caută activ un loc de muncă și sunt disponibile să înceapă lucrul;
 - ▶ sunt înregistrate cu statut de șomer la Subdiviziunea teritorială pentru ocuparea forței de muncă, în a cărei rază teritorială domiciliază are domiciliul sau, după caz reședința.

Pașii de urmat și documente necesare pentru a beneficia de serviciu

1. Vă prezentați la Subdiviziunea teritorială pentru ocuparea forței de muncă în a cărei rază aveți domiciliul sau reședința (în continuare STO);
2. Depuneți o cerere-tip pentru înregistrarea în baza de date a STO și pentru obținerea statutului de șomer, anexând următoarele acte:
 - buletinul de identitate;
 - actele de studii și de calificare;
 - declarația pe propria răspundere;
 - certificat medical care atestă starea de sănătate (în caz de necesitate).

**Unde vă puteți adresa,
datele de contact ale
prestatorului**

Agenția Națională de Ocupare a Forței de Muncă

 www.anofm.md
 MD-2009, Chișinău, Republica Moldova, str. Vasile Alecsandri, 1
 +373 22 72 10 03
 anofm@anofm.md
 [anofm.md](https://www.facebook.com/anofm.md)

Portalul locurilor de muncă:

 www.angajat.md

Tîrgul on-line a locurilor de muncă:

 www.e-angajare.md

Subdiviziunile teritoriale pentru ocuparea forței de muncă:

Activează în fiecare raion, inclusiv în mun. Chișinău, mun. Bălți și UTA Găgăuzia. Datele de contact și adresele le puteți găsi în Anexa 1 a prezentului Ghid sau prin accesarea link-ului:

 www.anofm.md/network/agency

Centrul de Apel – Piața Muncii

 0 8000 1000 – apel gratuit din Republica Moldova
 +373 22 838414 – apel cu tarif standard din străinătate
 centrulapel@anofm.md
 Centrul-de-Apel-ANOFM

Costul serviciului

Serviciul este oferit gratuit.

**Alte informații
importante**

La nivel local, informații despre modul de înregistrare în calitate de șomer pot fi obținute la primărie.

6.3. Cum puteți beneficia de pensie pentru limita de vârstă cu cotizarea anilor muncii peste hotare?

Dacă ați revenit acasă după ani buni lucrați oficial peste hotare și sunteți în prag de pensionare, trebuie să cunoașteți că există posibilitatea de a beneficia de pensie pentru limita de vârstă achizițată în Republica Moldova cu cotizarea anilor lucrați peste hotare, chiar dacă nu ați contribuit la fondul de asigurări sociale din Republica Moldova în anii de migrație.

Acest lucru este posibil dacă Republica Moldova are încheiat Acord de colaborare internațională în domeniul asigurărilor sociale cu țara în care ați muncit. Acordurile de colaborare internațională permit pe de o parte, protecția socială a cetățenilor migranți în țara gazdă, iar, pe de altă parte, este asigurată securitatea socială la întoarcerea cetățenilor în Republica Moldova, prin posibilitatea de a valorifica anii lucrați oficial peste hotare și a beneficia de pensie pentru limită de vârstă.

Denumirea serviciului

STABILIREA PENSIEI PENTRU LIMITA DE VÂRSTĂ ÎN BAZA ACORDURILOR ÎN DOMENIUL ASIGURĂRILOR SOCIALE

Descrierea serviciului

- Acordurile în domeniul asigurărilor sociale oferă o protecție socială sporită cetățenilor care au lucrat peste hotare.
- Republica Moldova are încheiate acorduri cu următoarele state: Austria, Azerbaidjan, Belarusia, Belgia, Bulgaria, Cehia, Germania, Estonia, Lituania, Luxemburg, Polonia, Portugalia, România, Rusia, Turcia, Ucraina, Ungaria, Uzbekistan.
- Dacă ați lucrat și ați plătit impozite în Turcia, Germania, Bulgaria, Luxemburg, Estonia, Polonia, Belgia, Ungaria, Lituania, Cehia, Portugalia, Austria sau România se va lua în calcul stagiile de muncă din țara dată și din Moldova. Veți avea câte o pensie în ambele țări în funcție de contribuțiile sociale plătite în Moldova și țara gazdă.
- Dacă ați lucrat și achitat impozite în Federația Rusă, Ucraina, Belarus și Uzbekistan anii pe care i-ați muncit în Moldova nu se acumulează la anii pe care i-ați muncit în aceste țări. În schimb, dacă îndepliniți condițiile de pensionare stabilite de Lege, aveți libertatea să alegeți una din pensii: sau cea stabilită în țările enumerate sau cea stabilită în Republica Moldova.
- Dacă ați muncit în străinătate și dețineți cetățenia unui stat UE cotizările sociale în țările UE se vor transfera pe contul Dvs. de pensie în România, indiferent în ce țară UE ați lucrat. De aceea dacă sunteți cetățean european, puteți contacta autoritățile statului a cărui cetățenie o aveți pentru a afla cum puteți obține o pensie pentru limita de vârstă.
- Acordurile sociale prevăd și **exportul de pensie**, adică veți primi pe card bancar în țara în care aveți domiciliul (Moldova) pensia din statul unde ați muncit și achitat impozite.
- Acordurile permit cumularea stagiului realizat în Republica Moldova și celui de peste hotare.

Pașii de urmat și documente necesare pentru a beneficia de serviciu

- În cazul stabilirii *pensiei pentru limită de vârstă* în baza prevederilor Acordurilor internaționale în domeniul securității sociale, la care Republica Moldova este parte, este necesar ca solicitantul să depună o cerere la CNAS, prezentând următoarele documente în original și copie:
 - ▶ buletinul de identitate;
 - ▶ carnetul de muncă;
 - ▶ diploma de studii superioare la secția zi realizată până la 01.01.1999;
 - ▶ diploma de licență sau certificatul privind realizarea studiilor postuniversitare de rezidențiat;
 - ▶ livretul militar (după caz);
 - ▶ certificatul de căsătorie (după caz);
 - ▶ certificatul/adeverința de naștere a copilului (după caz);
 - ▶ certificatul de reorganizare/redenumire a organizațiilor (după caz);
 - ▶ certificatul de schimbare a numelui, prenumelui (după caz);
 - ▶ documente ce confirmă stagiul de cotizare (carnetul de muncă, adeverințele, extrasele din ordine, contul personal al angajatului în care se reflectă salariul calculat lunar, schema de încadrare, etc.);
 - ▶ referințele bancare potrivit normelor internaționale (IBAN, SWIFT CODE, copia contului bancar), indicând valuta în care să fie efectuat transferul.
 - După depunerea actelor, CNAS va expedia o scrisoare în țara în care ați muncit pentru a afla valoarea contribuțiilor plătite, stagiul de muncă etc. De asemenea, angajații de la CNAS vor pregăti pachetul de acte și-l va expedia autorității omoloage din țara gazdă.
 - Ulterior, CNAS va calcula pensia pentru perioada în care ați achitat contribuții în fondul social din țara noastră, iar autoritățile din țara în care ați lucrat vor calcula pensia conform legilor din țara respectivă. Pensia este calculată pentru perioada lucrată pe teritoriul țării gazdă și separat pentru anii muncii în Moldova. În Moldova se ține cont de salariul moldovenesc, iar în țara gazdă – de salariu primit peste hotare. Fiecare stat își aplică legea lui, iar **pensia se achită de fiecare stat separat**.
 - Pentru a beneficia de **exportul prestațiilor sociale** stabilite în baza acordurilor internaționale în domeniul securității sociale la care Republica Moldova este parte este necesară prezentarea următoarelor acte (în original și copie).
 - buletinul de identitate sau pașaportul cu viza de domiciliu;
 - rechizitele bancare potrivit normelor internaționale (IBAN, SWIFT, copia contului bancar) indicând valuta în care să fie efectuat transferul.
 - Certificatul de viață se prezintă la fiecare 12 luni pentru asigurarea continuității plății prestației sociale stabilite.
-

**Unde vă puteți adresa,
datele de contact ale
prestatorului**

Casa Națională de Asigurări Sociale

 Gheorghe Tudor, 3, MD-2028, Chișinău, Republica Moldova

 +373 22 257 825

 +373 22 735 181

 info@cnas.gov.md

 www.cnas.md

Casele teritoriale de asigurări sociale (CTAS)

Activează în fiecare raion, inclusiv în mun. Chișinău, mun. Bălți și UTA Găgăuzia. Datele de contact și adresele le puteți găsi prin accesarea paginii web www.cnas.md, rubrica Subdiviziunile teritoriale/ CTAS: <http://cnas.md/regionmap.php?l=ro&idc=175&t=/Despre-CNAS/Subdiviziunile-teritoriale/CTAS&>

Costul serviciului

Serviciul este oferit gratuit.

Alte informații importante

- În timp vor apărea acorduri noi de colaborare în domeniul protecției sociale între Republica Moldova și alte state. În iunie 2018 în proces de negociere se aflau acordurile cu Statul Israel, Republica Letonia, Republica Italiană.
- Pentru accesarea informațiilor actualizate despre noile Acorduri încheiate consultați pagina web www.cnas.md, rubrica *Relații internaționale/ Informații utile pentru lucrătorii migranți*.

6.4. Cum puteți beneficia de diverse prestații sociale dacă ați muncit peste hotare?

Pe lângă drepturile la pensiile pentru limita de vîrstă (descrise în subcapitolul 6.3), Acordurile de colaborare internațională în domeniul securității sociale cu țara în care ați muncit permit oținerea drepturilor la diverse prestații sociale: pensie de urmaș, pensie de dezabilitate, pensie și indemnizație de dizabilitate în urma accidentelor de muncă, ajutorului de deces, indemnizație de maternitate, indemnizație lunară pentru creșterea copilului pînă la împlinirea vîrstei de 3 ani.

-
- Pentru a beneficia de aceste plăți urmează să vă adresați la Casa Națională de Asigurări Sociale (CNAS) și să depuneți setul de acte solicitat.
 - În dependență de prestația socială solicitată, setul de documente variază. Actele solicitate le puteți găsi prin accesarea paginii web www.cnas.md, rubrica Relații internaționale/ Informații utile pentru lucrătorii migranți sau la sediul oficiului central al CNAS.
-

7

**SERVICII DE
DOCUMENTARE**

Agenția Servicii Publice (ASP) este instituția care prestează un set larg de servicii pentru documentarea populației: înregistrarea nașterii, căsătoriei, divorțului, decesului, eliberarea buletinului de identitate, pașaportului, înregistrarea evaluarea bunurilor imobile, identificarea și înmatricularea vehiculelor, etc.

Serviciile se prestează în cadrul oficiilor ASP amplasate în fiecare raion/ municipiu de pe teritoriul Republicii Moldova. În anul 2018 a început crearea în toate raioanele țării a unor centre multifuncționale ale ASP ce activează după principiul ghișeului unic. În aceste centre pot fi solicitate mai multe servicii **într-un singur loc**: servicii de documentare și evidență a populației, înregistrare și licențiere a unităților de drept (întreprinderilor), înmatricularea vehiculelor, înregistrarea bunurilor imobile și a drepturilor asupra acestora.

Totodată, vă informăm că, mai multe servicii publice sunt disponibile on-line, de la distanță, prin accesarea Portalului Serviciilor Electronice <http://e-services.md>.

Procedura și toate detaliile privind eliberarea actelor de identitate și evidența populației le puteți găsi pe pagina web a ASP (www.asp.gov.md).

O procedură importantă care este obligatorie și îi vizează pe cetățenii reveniți de peste hotare este transcrierea actelor de stare civilă ale cetățenilor Republicii Moldova, înregistrate de către organele competente din străinătate. Acest serviciu poate fi solicitat la subdiviziunile Agenției Servicii Publice sau la Misiunile diplomatice sau Oficiile consulare ale Republicii Moldova din străinătate, dacă vă aflați peste hotare.

7.1. Transcrierea actelor de stare civilă ale cetățenilor Republicii Moldova, înregistrate de către organele competente din străinătate

Denumirea serviciului	TRANSCRIEREA ACTELOR DE STARE CIVILĂ ALE CETĂȚENILOR REPUBLICII MOLDOVA, ÎNREGISTRATE DE CĂTRE ORGANELE COMPETENTE DIN STRĂINĂTATE
-----------------------	--

Descrierea serviciului

- Transcrierea actelor de stare civilă reprezintă o procedură de recunoaștere a actelor de stare civilă ale cetățenilor Republicii Moldova, înregistrate de către organele competente din străinătate, prin copierea exactă a informației din cuprinsul acestora în registrele de stare civilă ale Republicii Moldova.
- Cetățenii Republicii Moldova **sunt obligați** să declare transcrierea acestor acte de stare civilă, în termen de 6 luni de la întoarcerea în țară sau de la primirea din străinătate a certificatului de stare civilă, a copiei sau extrasului de pe actul de stare civilă.
- Se supun transcrierii, în mod obligatoriu, actele de stare civilă întocmite după 17 august 2001.
- Se supun procedurii de transcriere următoarele acte de stare civilă:
 - ▶ actele de naștere;
 - ▶ actele de căsătorie;
 - ▶ actele de desfacere a căsătoriei;
 - ▶ actele de schimbare a numelui și/sau prenumelui;
 - ▶ actele de deces.
- Transcrierea actelor de stare civilă se face în baza copiei, extrasului de pe actul de stare civilă sau certificatului de stare civilă întocmit în străinătate, supralegalizate/apostilate traduse și autentificate notarial în modul stabilit.

Pașii de urmat și documente necesare pentru a beneficia de program

Pentru a transcrie actele de stare civilă ale cetățenilor Republicii Moldova, înregistrate de către organele competente din străinătate în registrele de stare civilă ale Republicii Moldova trebuie să parcurgeți următoarele etape:

1. Depuneți cererea privind transcrierea actelor de stare civilă la oficiul *Agenției Servicii Publice/ Centrul multifuncțional* din raionul în a cărui rază aveți domiciliul sau reședința. Cererea poate fi depusă și la *Misiunile diplomatice sau Oficiile consulare ale Republicii Moldova din străinătate*, dacă vă aflați peste hotare, împreună cu următorul set de deocumente:

- copia actului de stare civilă, extrasul de pe act sau sctul de stare civilă, eliberat de organele competente din străinătate legalizat/apostilat în modul stabilit și tradus, după caz;
- documentul care atestă apartenența persoanei la cetățenia Republicii Moldova (buletin de identitate, pașaport, aviz privind recunoașterea persoanei ca cetățean a Republicii Moldova);
- bonul privind achitarea taxelor stabilite
- actul de identitate a cel puțin unui părinte cetățean al Republicii Moldova (pentru copii minori) (în cazul certificatului de naștere);
- actul de identitate a declarantului (în cazul certificatului de deces);
- actele de stare civilă care atestă gradul de rudenie între declarant și decedat (în cazul certificatului de deces);

Pașii de urmat și documente necesare pentru a beneficia de program

Opțional:

- actele de naștere a părinților copilului, care vor servi temei pentru înscrierea naționalității părinților, (în cazul certificatului de naștere);
- actele de stare civilă care confirmă temeiul înscrierii datelor despre tata, cum ar fi certificatul de căsătorie a părinților, certificatul sau declarația privind stabilirea paternității (în cazul certificatului de naștere);
- actul de identitate a soțului cetățean străin;
- certificatul de căsătorie, în cazul deținerii acestuia;
- alte acte dacă acestea se dovedesc a fi necesare.

2. Cererea privind transcrierea actului de stare civilă solicitat va fi examinată și executată în termen de 15 zile calendaristice, exceptându-se termenul de transmitere poștală

3. După aprobarea dosarului, Oficiul ASP/Misiunea diplomatică/Oficiul consular al Republicii Moldova transcrie actul de stare civilă solicitat și eliberează solicitantului certificatul de stare civilă respectiv.

4. Transcrierea actelor de stare civilă se realizează și la cererea reprezentantului titularului actului de stare civilă la prezentarea împuternicirii respective (dovada împuternicirii reprezentării poate fi: procura, contractul de mandat, legitimația de serviciu ce confirmă reprezentarea autorității tutelare sau a altui organ abilitat etc.). În asemenea cazuri suplimentar la cererea se prezintă originalul împuternicirii și actul de identitate a mandatarului.

Costuri

Examinarea dosarului privind transcrierea actului de stare civilă:

- mai mult de 15 zile calendaristice: **gratuit**;
- 15 zile calendaristice: **50 lei**;
- 5 zile lucrătoare: **100 lei**;
- 24 ore: **150 lei**;
- 1 oră: **250 lei**.

Unde vă puteți adresa, datele de contact ale instituțiilor implicate în Program.

Subdiviziunile teritoriale ale Agenției Servicii Publice/ Oficiile stării civile/ Centrele multifuncționale

Activează în fiecare raion, inclusiv în mun. Chișinău, mun. Bălți și UTA Găgăuzia. Datele de contact și adresele le puteți găsi prin accesarea paginii web

 www.asp.gov.md

Call centrul Agenției Servicii Publice - servicii de suport informațional și de comandă a documentelor:

 (022) 257-181

 (022) 257-165

 (022) 257-173

 (022) 267-266

 (022) 267-273

Programare online:

 (022) 257-127

 067 404 338

7.2. Procedura de circulație în Republica Moldova cu unitățile de transport înmatriculate în alte state

- Dacă aveți automobil cu numere de înmatriculare străine nu puteți să circulați cu acesta pe teritoriul Republicii Moldova mai mult de șase luni pe durata unui an.
 - Dreptul de aflare pe teritoriul Republicii Moldova pe un termen mai mare de 180 de zile pe an îl vor avea doar autovehiculele introduse de către persoanele fizice domiciliat în străinătate și care dețin permis de conducere în țară în care își au domiciliul, cu condiția achitării vinietai de 180 de euro pentru fiecare perioadă consecutivă de 180 de zile de aflare a autovehiculului pe teritoriul țării noastre.
 - Vinieta poate fi procurată la orice filială a băncii Moldova Agroindbank, la terminalele de plată (QIWI, Paynet, Paymaster și MMPS), dar și online, accesând pagina web www.vinieta.gov.md, prin intermediul Serviciului Guvernamental de plăți electronice (MPay).
 - Mijloacele de transport auto declarate prin acțiune pe teritoriul vamal pentru care a expirat termenul de 180 de zile sunt identificate și aduse de către Inspectoratul Național de Patrulare, Poliția de Frontieră sau Echipele Mobile ale Vămii către cel mai apropiat birou vamal sau către organul vamal de frontieră pentru a fi scoase de pe teritoriul vamal al țării.
 - Dacă ați încălcat termenul de aflare a mijlocului de transport auto pe teritoriul vamal veți achita cheltuielile de escortare (0,15 euro/km).
 - Pentru a rezolva problema respectivă, urmează să treceți prin procedura de înmatriculare a vehiculelor importate în Republica Moldova.
-

7.3. Procedura de înmatriculare a vehiculelor importate în Republica Moldova

Procedura de înmatriculare a vehiculelor importate în Republica Moldova constă în:

- **Pasul 1. Scoaterea vehiculului din registrele statelor în care au fost înregistrate.** De obicei, acest lucru se efectuează de către persoana pe numele căreia este înregistrat autoturismul. După aceasta, în pașaportul tehnic se precizează că autoturismul a fost radiat din registrul țării respective.
 - **Pasul 2. Adresarea la biroul vamal.** La biroul vamal prezentați pașaportul tehnic unde este precizat că autoturismul a fost radiat din registrul altei țări, actul în baza căruia proprietarul are dreptul să o înmatriculeze în R. Moldova (contract de vânzare-cumpărare, procură, act de vânzare-cumpărare, factură ș.a.), certificatul de achitare a vinietei. La prezentarea acestor documente biroul vamal vă emite o chitanță.
 - **Pasul 3. Achitarea taxelor vamale la bancă.** Cu chitanța eliberată, mergeți la banca din cadrul postului vamal și achitați suma accizei și taxa pentru efectuarea procedurilor vamale.
 - **Pasul 4. Eliberarea certificatului de vămuire.** După achitarea taxelor cuvenite, Serviciul vamal vă eliberează un certificat cu care mergeți la Agenția Servicii Publice pentru înregistrarea vehiculului în Republica Moldova.
 - **Pasul 5. Înregistrarea vehiculului în Republica Moldova.** Cu certificatul de la Serviciul vamal și actele solicitate pentru înregistrare mergeți la Agenția Servicii Publice. Actele solicitate și costurile acestei proceduri le puteți găsi pe pagina web a Agenției Servicii Publice www.asp.gov.md, rubrica "Vehicule/ Înmatricularea vehiculelor importate".
-

8

**OPORTUNITĂȚI DE
ACHIZIȚIONARE A UNEI
LOCUINȚE ÎN CONDIȚII
AVANTAJOASE**

8.1. Prima casă pentru orișice cetățean: Programul guvernamental "Prima casă 1"

Programul "Prima casă I" este un program al Guvernului Republicii Moldova destinat sprijinirii persoanelor care doresc să achiziționeze pentru prima dată o locuință sau să-și mărească spațiul de locuit. Modalitatea de realizare a programului este făcută prin intermediul garanției de stat, ceea ce face ca acest produs să fie mai accesibil tinerilor în comparație cu alte credite imobiliare.

Programul oferă posibilitatea contractării unor credite ipotecare în condiții avantajoase: credite garantate de stat, dobândă avantajoasă și fără comisioane lunare de administrare. Programul este aplicabil pe întreg teritoriul Republicii Moldova.

Denumirea serviciului

PROGRAMUL DE STAT "PRIMA CASĂ"

Descrierea serviciului

- Scopul Programului de stat "Prima Casă" constă în facilitarea accesului cetățenilor Republicii Moldova la procurarea unei locuințe prin contractarea de credite ipotecare garantate parțial de stat. Guvernul garantează 50% din valoarea împrumutului pentru cumpărarea locuinței.
- Beneficiar al Programului poate fi orișice cetățean al Republicii Moldova cu vârsta cuprinsă între 18 și 45 de ani la momentul solicitării creditului ipotecar.
- **Sunteți eligibil dacă îndepliniți următoarele condiții:**
 - ▶ Sunteți angajat oficial în câmpul muncii și dispuneți de venituri din surse oficiale;
 - ▶ Veniturile Dvs. și/sau ale familiei Dvs. sunt de două ori mai mari decât rata lunară a creditului. Sunt acceptate și veniturile salariale ale rudelor de gradul I.
 - ▶ Nu ați deținut în decursul ultimelor 12 luni în proprietate exclusivă sau împreună cu soțul ori soția nicio locuință.
 - ▶ Dețineți în proprietate exclusivă sau cu alți membri ai familiei o locuință, cu o suprafață locuibilă de până la 9 m² pentru fiecare membru al familiei.
 - ▶ Dețineți locuințe în sate, dobândite prin moștenire sau donație.
 - ▶ Dvs. și/sau soțul/soția nu aveți în derulare un credit ipotecar pentru procurarea unei locuințe.
- **Condițiile acordării creditului:**
 - ▶ Locuința aleasă pentru procurare trebuie să fie finisată, dată în exploatare și înregistrată la Agenția Serviciilor Publice;
 - ▶ Valoarea locuinței procurate - până la 1 milion de lei;
 - ▶ Participația proprie inițială - minim 10% din costul locuinței;
 - ▶ Termenul creditului - până la 25 de ani;
 - ▶ Creditul poate fi rambursat anticipat. În acest caz, banca nu va percepe taxe, comisioane sau dobânzi suplimentare.

Pașii de urmat și documente necesare pentru a beneficia de program

Pentru a beneficia de Programul de stat "Prima Casă", trebuie să:

1. Vă alegeți locuința pe care doriți să o procurați;
2. Vă adresați uneia dintre băncile participante la Program (sunt listate mai jos) și depuneți următorul pachet de documente:
 - ▶ cerere de acordare a creditului;
 - ▶ cerere de acordare a garanției din partea statului;
 - ▶ buletinul de identitate al solicitantului, buletinul de identitate al soțului/soției, după caz;
 - ▶ adeverința de venit proprie a solicitantului, a soțului/soției, după caz;
 - ▶ carnetul de muncă și/sau contractul individual de muncă sau licență pentru activitate profesională, proprie și a soțului/soției, după caz;
 - ▶ extras valabil din Registrul Bunurilor Imobile pentru locuința care urmează a fi procurată, precum și certificat privind lipsa datorilor eliberat de Serviciul Fiscal de Stat;
 - ▶ certificat eliberat de Agenția Serviciilor Publice care confirmă faptul că beneficiarul, soțul/soția beneficiarului nu dețin în proprietate exclusivă sau comună cu soțul/soția nici o locuință în decursul ultimelor 12 luni;
 - ▶ alte documente care confirmă proveniența veniturilor oficiale nete, după caz;
 - ▶ raport de evaluare a locuinței care urmează a fi procurată, de la o companie de evaluare licențiată, agreată de bancă.
 - ▶ băncile au dreptul să solicite și alte documente suplimentare la necesitate, de aceea este binevenit să vă informați pe paginile web ale băncilor respective.

Formularele tipizate ale cererilor și/ sau altor documente solicitate pot fi descărcate de pe paginile web ale băncilor finanțatoare, portalul www.primacasa.gov.md sau www.odimm.md.

3. Vă prezentați, la solicitarea băncii, pentru a semna contractul de credit cu banca și contractul de acordare a garanției de stat cu ODIMM;
 4. Depuneți la bancă contribuția proprie de 10% din costul locuinței;
 5. Semnați cu vânzătorul contractul de vânzare-cumpărare și, împreună cu reprezentantul băncii, contractul de ipotecă la notar;
 6. Prezentați la bancă contractul de vânzare-cumpărare și de ipotecă.
 7. Primiți creditul solicitat și transferați vânzătorului banii.
-

Costuri

Costul creditului „Prima Casă”:

1. Rata dobânzii la creditul acordat.
 - Rata anuală maximă a dobânzii efective este flotantă, se revizuieste de 2 ori pe an (1 ianuarie-30 iunie și 1 iulie-31 decembrie) și se publică pe pagina oficială a ODIMM: www.odimm.md. Se calculează ca suma a 3 componente: (i) **rata de referință anunțată de BNM pentru Program, calculată ca rata medie ponderată a dobânzilor la depozitele noi atrase în lei cu termenul de la 6 la 12 luni;** (ii) **marja maximă a băncii finanțatoare - până la 3%;** (iii) **comisionul de garantare - până la 0,25% anual din soldul creditului.**
 - Exemplu: Pentru perioada 1 iulie-31 decembrie 2018 rata maximă a dobânzii efective constituia 8,07% anual calculată în felul următor: 4,82% (media ponderată a dobânzilor la depozitele noi atrase în valuta națională cu termenul de la 6 la 12 luni pentru perioada respectivă) + 3% (marja maximă a băncii finanțatoare) + 0,25% (comisionul de garantare).
 - Băncile finanțatoare sunt obligate să informeze clienții în scris sau prin poșta electronică despre modificările la ratele dobânzii.
2. Comision unic la acordare – până la 1% din suma creditului.
 - **Băncile nu sînt în drept să perceapă alte taxe adiționale.**
3. Taxe de stat pentru perfectarea documentelor.

În cadrul Programului se aplică taxe reduse de stat:

- Taxa de stat pentru autentificarea contractelor de vânzare-cumpărare a imobilelor, procurate prin intermediul programului de stat "Prima Casă" – 0,1% din prețul contractului, dar nu mai puțin decît valoarea indicată în registrul bunurilor imobile.
- Taxa de stat pentru autentificarea contractelor de ipotecă – 50 lei.

Unde vă puteți adresa, datele de contact ale instituțiilor implicate în Program.

Lista Băncilor participante la Program:

1. BC „Moldindconbank” SA
 www.micb.md
2. BC „Moldova Agroindbank” SA
 www.maib.md
3. BC „Victoriabank” SA
 www.victoriabank.md
4. BC „Mobiasbancă Groupe Société Générale” S.A
 www.mobiasbanca.md
5. BC „Eximbank” SA
 www.eximbank.com

Organizația pentru Dezvoltarea Sectorului Întreprinderilor Mici și Mijlocii (ODIMM)

 Bd. Ștefan cel Mare și Sfânt nr. 134, et 3 (sediul Poșta Moldovei). MD-2012, Chișinău, Moldova

 + 373 (22) 29 57 41

 www.odimm.md

 office@odimm.md

Pentru mai multe informații accesați

 www.primacasa.gov.md

sau sunați la linia verde:

 022 22 60 65

 022 22 60 53

Alte informații importante

- Informațiile actualizate despre Programul de stat "Prima casă" le puteți accesa pe pagina web www.primacasa.gov.md. În timp, pot apărea modificări ale condițiilor și costurilor programului, băncilor participante, etc.
- Calculatoarele de credite "Prima Casă" pot fi accesate pe paginile web ale băncilor participante.
- După acordarea creditului de către bănci, locuința procurată în cadrul programului va fi gajată în proporție de 50% în beneficiul statului și 50% în beneficiul băncii.
- Garanția de stat este activată în cazul în care solicitantul intră în incapacitate de plată a creditului. Scopul garanției este de a asigura banca că statul va plăti la scadență obligațiile neonorate de către solicitant. Ulterior, sumele achitate de stat vor fi recuperate în urma vânzării imobilului care a fost procurat în cadrul programului.

8.2. Prima casă pentru bugetari: Programul guvernamental "Prima casă 2"

Programul "Prima casă 2" este o continuitate a Programului „Prima casă 1”, descris în compartimentul 7.1. Programul a fost creat pentru susținerea angajaților din sectorul public pentru a achiziționa prima locuință. Conform prevederilor Programului statul compensează lucrătorilor bugetari până la 50% din creditul ipotecar luat pentru procurarea locuinței în condițiile Programului „Prima casă 1”.

Denumirea serviciului

PROGRAMUL DE STAT "PRIMA CASĂ 2"

Descrierea serviciului

- Scopul programului constă în facilitarea accesului **angajaților în instituțiilor publice** la achiziția primei locuințe.
- Beneficiari ai programului de stat "Prima Casă 2" pot fi toți angajații autorităților și instituțiilor publice finanțate integral din bugetul public național, care activează de cel puțin un an cumulativ în cadrul autorității, în privința cărora nu au fost aplicate sancțiuni disciplinare și care nu au suspendat raportul de serviciu;
- Statul compensează lucrătorilor bugetari **până la 50%** din creditul ipotecar;
- Puteți beneficia de compensație, doar dacă dețineți un credit ipotecar obținut în cadrul Programului „Prima casă 1”, descris în compartimentul de mai sus (compartimentul 7.1).
- Volumul compensației lunare se calculează după cum urmează: jumătate din valoarea creditului ipotecar se împarte la 300 luni, echivalent a 25 de ani calendaristici;
- Costul locuinței pentru care pot fi acordate compensații din buget nu poate depăși **600 (șase sute) mii lei** (valoarea indicată în contractul de vânzare-cumpărare).
- Compensația se acordă lunar, de la aprobarea cererii pentru finanțare până la finalizarea perioadei de rambursare a creditului ipotecar.
- În cazul stingerii anticipate a creditului ipotecar, oferirea compensației încetează de la momentul achitării de către beneficiar a ultimei rate.

Pașii de urmat și documente necesare pentru a beneficia de serviciu

Pentru a beneficia de compensație în cadrul Programului de stat „Prima Casă 2”, trebuie să:

1. Aveți deschis un credit ipotecar în condițiile Programului de stat „Prima casă 1”. Pentru aceasta trebuie să parcurgeți etapele descrise în subcapitolul 7.1.
2. Accesați și vă înregistrați în Registrul electronic al cererilor de acordare a compensațiilor: portalul www.primacasa.gov.md, rubrica „Compensații Prima casă” (<https://crm.primacasa.gov.md/login>).
3. Depuneți o cerere electronică de acordare a compensației prin introducerea datelor privind numărul de identificare (IDNP), numele, prenumele, patronimicul, sexul, starea civilă, angajatorul, funcția deținută. Dacă sunteți căsătorit(ă), este necesar să introduceți datele despre soț/soție.

Cererea de acordare a compensației se consideră recepționată de la momentul în care primiți la adresa electronică indicată o notificare de confirmare a recepționării acesteia, generată în mod automat de Registru.

4. Încărcați în Registru electronic versiunea scanată a următoarelor documente:

- copia buletinului de identitate, după caz, copia buletinului soțului/soției;
- contractul de vânzare-cumpărare, contractul de credit și contractul de ipotecă, încheiate în cadrul Programului de stat „Prima casă 1”;
- formularul-tip completat și semnat de angajator/ angajatori, privind data încadrării în instituția publică, precum și confirmarea lipsei sancțiunilor disciplinare pe parcursul ultimului an de activitate;

5. Prezentați *Serviciului de deservire a programelor de stat din Trezoreria Regională Chișinău-bugetul de stat, din cadrul Ministerului Finanțelor* (operatorului registrului), nu mai târziu de 60 zile de la confirmarea electronică a depunerii cererii, **originalul** formularului-tip semnat de angajator/ angajatori;

6. Sunteți înștiințat, în termen de cel mult 5 zile lucrătoare din momentul depunerii originalului formularului-tip, despre acceptarea/refuzul de a fi inclus în lista potențialilor beneficiari de compensații.

7. Din momentul în care ați fost înștiințat despre acceptul de acordare a compensației, în termen de 3 zile lucrătoare, urmează să încărcați în Registru versiunea scanată a formularului-tip de confirmare a datelor bancare aferente creditului ipotecar eliberat de bancă.

Formularele tipizate ale documentelor solicitate pot fi descărcate de pe portalul www.primacasa.gov.md

Unde vă puteți adresa, datele de contact ale prestatorului

Trezoreria Regională Chișinău-bugetul de stat, Ministerul Finanțelor

 str. Constantin Tănase 7, mun. Chișinău, MD-2005, Republica Moldova

 +(373) 22 26 25 23

 +(373) 22 26 25 17

Registrul electronic al cererilor de acordare a compensațiilor:

 <http://www.primacasa.gov.md> – opțiunea „Compensații Prima casă”

Informații actualizate despre Programul de stat ”Prima casă 2”

 www.primacasa.gov.md

Linia verde:

 022 22 60 65

 022 22 60 53

Costul serviciului

Programul nu implică costuri adiționale decât cele menționate în compartimentul 7.1.

Alte informații importante

- Refuzul de a acorda compensația de stat poate interveni în următoarele cazuri:
 - ▶ costul locuinței depășește 600 (șase sute) mii lei (valoarea indicată în contractul de vânzare-cumpărare);
 - ▶ termenul de prezentare a originalului formularului semnat de angajator depășește 60 de zile de la confirmarea electronică a depunerii cererii;
 - ▶ au fost introduse în Registru date personale eronate.
 - Numărul cererilor acceptate pentru finanțare într-un an financiar depinde de volumul alocațiilor prevăzute în bugetul de stat;
 - Cadrul normativ aferent programului:
 - ▶ Legea nr. 293 din 21 decembrie 2017 privind unele măsuri în vederea implementării Programului de stat „Prima casă”
 - ▶ Hotărârea Guvernului nr. 567 din 20.06.2018 pentru aprobarea Regulamentului privind modul de acordare din bugetul de stat a compensațiilor pentru angajații din sectorul public participanți în cadrul Programului de stat „Prima casă”
-

8.3. Prima casă pentru familiile cu copii: Programul guvernamental "Prima casă 3"

Programul "Prima casă 3" este o continuitate a Programului „Prima casă 1”, descris în compartimentul 7.1. Programul a fost creat pentru susținerea familiilor cu copii pentru a achiziționa prima locuință sau pentru a extinde spațiul de locuit. Conform prevederilor Programului statul compensează familiilor cu copii de la 10% pînă la 100% din creditul ipotecar, luat pentru procurarea locuinței în condițiile Programului „Prima casă 1”, în funcție de numărul copiilor în familie.

Denumirea serviciului

PROGRAMUL DE STAT "PRIMA CASĂ 3"

Descrierea serviciului

- Scopul programului constă în facilitarea accesului **familiilor cu copii** la achiziția primei locuințe.
- Beneficiari ai programului de stat "Prima Casă 3" poate fi oricăre persoană fizică care este părinte și/sau tutore/curator al unui sau mai mulți copii.
- Statul achită 10% din prețul locuinței pentru familiile cu un copil, 25% – pentru familiile cu doi copii, 50% – pentru familiile cu trei copii, iar pentru cei care au 4 și mai mulți copii statul achită toată suma din creditul ipotecar, familia achitînd doar dobînzile.
- Puteți beneficia de compensație, doar dacă dețineți un credit ipotecar obținut în cadrul Programului „Prima casă 1”, descris în compartimentul de mai sus (compartimentul 7.1).
- Volumul compensației lunare se calculează după cum urmează: valoarea creditului ipotecar se înmulțește cu procentajul atribuit în funcție de numărul de copii minori și se împarte la 216 luni (numărul de luni echivalent a 18 ani calendaristici).
- Suma compensației bănești se revizuieste, la cerere, dacă în familie s-a schimbat nr. de copii sau dacă copilul/copiii au împlinit vârsta de 18 ani.
- Dreptul de compensație bănească lunară se acordă doar unuia dintre părinți/tutori/curatori.
- Costul locuinței pentru care pot fi acordate compensații din buget nu poate depăși **1 milion de lei** (valoarea indicată în contractul de vânzare-cumpărare).
- Compensația se acordă lunar, de la aprobarea cererii pentru finanțare pînă la finalizarea perioadei de rambursare a creditului ipotecar.
- În cazul stingerii anticipate a creditului ipotecar, oferirea compensației încetează de la momentul achitării de către beneficiar a ultimei rate.

Pașii de urmat și documente necesare pentru a beneficia de serviciu

Pentru a beneficia de compensație în cadrul Programului de stat „Prima Casă 3”, trebuie să:

1. Aveți deschis un credit ipotecar în condițiile Programului de stat „Prima casă 1”. Pentru aceasta trebuie să parcurgeți etapele descrise în subcapitolul 7.1.

2. Accesați și vă înregistrați în Registrul electronic al cererilor de acordare a compensațiilor: portalul www.primacasa.gov.md, rubrica „Compensații Prima casă” (<https://crm.primacasa.gov.md/login>).

3. Depuneți o cerere electronică de acordare a compensației prin introducerea datelor privind numărul de identificare (IDNP), numele, prenumele, patronimicul propriu și ale copilului/copiilor Dvs., și/sau ale copilului/copiilor luat/luați sub tutelă/curatelă, sexul, starea civilă. Cererea de acordare a compensației se consideră recepționată de la momentul în care primiți la adresa electronică indicată o notificare de confirmare a recepționării acesteia, generată în mod automat de Registru.

4. Încărcați în Registru electronic versiunea scanată a următoarelor documente:

- contractul de vânzare-cumpărare, contractul de credit și contractul de ipotecă, încheiate în cadrul Programului de stat „Prima casă 1”;
- certificatul de naștere a copilului/copiilor;
- dispoziția autorității tutelare teritoriale cu privire la instituirea tutelii/curateleii, după caz.

5. Sunteți înștiințat, în termen de cel mult 5 zile lucrătoare de la data recepționării cererii de acordare a compensației bănești, despre acceptarea/refuzul de a fi inclus în lista potențialilor beneficiari de compensații.

6. Lista cererilor de acordare a compensațiilor bănești validate este disponibilă pe pagina web oficială a Programului de stat „Prima casă”, cu indicarea codului atribuit și a numărului de ordine din listă.

7. Compensațiile bănești se acordă în limita volumului alocațiilor prevăzute în bugetul de stat și în funcție de numărul de ordine din listă. Cererile înregistrate și validate, dar neacceptate pentru finanțare din motivul consumării alocațiilor prevăzute în acest scop în anul înaintării cererii rămân în lista de așteptare, pasibile pentru finanțare în anul bugetar următor.

8. Dacă ați fost selectat pentru acordarea compensației bănești, în termen de 3 zile lucrătoare sunteți înștiințat despre acordarea compensației bănești lunare.

9. Transferul compensației bănești se efectuează lunar, pe parcursul anului bugetar, de către Ministerul Finanțelor, direct la contul utilizat de către Dvs. la instituția creditară pentru decontările aferente creditului ipotecar.

Unde vă puteți adresa, datele de contact ale prestatorului

Registrul electronic al cererilor de acordare a compensațiilor:

 <http://www.primacasa.gov.md> – opțiunea „Compensații Prima casă”

Informații actualizate despre Programul de stat ”Prima casă 2”

 www.primacasa.gov.md

Linia verde:

 022 22 60 65

 022 22 60 53

Costul serviciului

Programul nu implică costuri adiționale decât cele menționate în compartimentul 7.1.

Alte informații importante

- Refuzul de a acorda compensația de stat poate interveni în cazul în care au fost introduse în Registru date personale eronate sau nevalabile.
 - Numărul cererilor acceptate pentru finanțare într-un an financiar depinde de volumul alocațiilor prevăzute în bugetul de stat;
 - Cadrul normativ aferent programului:
 - ▶ Legea nr. 293 din 21 decembrie 2017 privind unele măsuri în vederea implementării Programului de stat „Prima casă”
 - ▶ Hotărârea Guvernului nr. 797 din 01.08.2018 pentru aprobarea Regulamentului privind modul de acordare din bugetul de stat a compensațiilor bănești pentru familiile cu copii, participanți în cadrul Programului de stat ”Prima casă”
-

ANEXE

Anexa 1: Date de contact ale Subdiviziunilor teritoriale pentru ocuparea forței de muncă

Nr.	AOFM	Adresa	Telefon, fax	E-mail
1.	Direcția ocuparea forței de muncă, Anenii Noi	6501, or. Anenii Noi, str. Chișinăului,6	tel/fax 0 265-23982, 23495	aofm.aneniinoi@anofm.md
2.	Secția ocuparea forței de muncă, Basarabeasca	6702, or. Basarabeasca, str. K. Marx,55	tel/fax 0297-22505, 20541	aofm.basarabeasca@anofm.md
3.	Direcția ocuparea forței de muncă, Briceni	4700, or. Briceni, str. Independenței, 3	tel/fax 0247- 22653, 23696	aofm.briceni@anofm.md
4.	Direcția ocuparea forței de muncă, Cahul	3909, or. Cahul, str. Șt. cel Mare, 15	tel 0299-22186, fax 20595	aofm.cahul@anofm.md
5.	Direcția ocuparea forței de muncă, Călărași	4404, or. Călărași, str. M. Eminescu,19	tel/fax 0244-22071	aofm.calarasi@anofm.md
6.	Direcția ocuparea forței de muncă, Cantemir	7300, or. Cantemir, str. Trandafirilor,2	tel/fax 0273-23300	aofm.cantemir@anofm.md
7.	Direcția ocuparea forței de muncă, Căușeni	4304, or. Căușeni, str. Mateevici, 9	tel 0243-23055, fax 23344	aofm.causeni@anofm.md
8.	Direcția ocuparea forței de muncă, Cimișlia	4100, or. Cimișlia, str. Șt. cel Mare, 14	tel/fax 0241-23309, 23036	aofm.cimislia@anofm.md
9.	Direcția ocuparea forței de muncă, Criuleni	4801, or. Criuleni, str. Biruința, 12	tel/fax 0248-21450, 24054	aofm.criuleni@anofm.md
10.	Secția ocuparea forței de muncă, Dondușeni	5102, or. Dondușeni, str. Feroviarilor,4	tel/fax 0251-22489	aofm.donduseni@anofm.md
11.	Direcția ocuparea forței de muncă, Drochia	5202, or. Drochia, str. Independenței,15	tel 0252-21827, fax 22782	aofm.drochia@anofm.md
12.	Secția ocuparea forței de muncă, Dubăsari	4571, r. Dubăsari, sat. Cocierii, str. Țărmlui, 2	tel 0248-93360, fax 52462	aofm.dubasari@anofm.md
13.	Direcția ocuparea forței de muncă, Edineț	4601, or. Edineț, str. M. Eminescu, 24	tel/fax 0246-22779, 24399, 22344	aofm.edinet@anofm.md
14.	Direcția ocuparea forței de muncă, Fălești	5902, or. Fălești, str. M. Eminescu,9	tel/fax 0259-22262	aofm.falesti@anofm.md
15.	Direcția ocuparea forței de muncă, Florești	5000, or. Florești, Șt. cel Mare 63	tel/fax 0250-26895, 20134, 22666	aofm.floresti@anofm.md
16.	Direcția ocuparea forței de muncă, Glodeni	4901, or. Glodeni, str. Suveranității,4	tel/fax 0249-23360, 23182	aofm.glodeni@anofm.md
17.	Direcția ocuparea forței de muncă, Hâncești	3400, or. Hâncești, str. M. Hîncu, 123	tel 0269-23961, fax 23251	aofm.hincesti@anofm.md
18.	Direcția ocuparea forței de muncă, Ialoveni	6801, or. Ialoveni, str. A. cel Bun, 49	tel/fax 0268-23452, 22109	aofm.ialoveni@anofm.md
19.	Secția ocuparea forței de muncă, Leova	6301, or. Leova, str. Independenței, 3	tel/fax 0263-22046	aofm.leova@anofm.md
20.	Direcția ocuparea forței de muncă, Nisporeni	6401, or. Nisporeni, str. Suveranității, 2	tel/fax 0264-23055, 24003	aofm.nisporeni@anofm.md
21.	Direcția ocuparea forței de muncă, Ocnița	7101,or. Ocnița, str. Independenței, 51	tel 0271-21497, fax 23760	aofm.ocnita@anofm.md
22.	Direcția ocuparea forței de muncă, Orhei	3505, or. Orhei str. V. Lupu, 24	tel/fax 0235-21490, 22407, 27690	aofm.orhei@anofm.md
23.	Secția ocuparea forței de muncă, Rezina	5400, or. Rezina, str. Sciussev, 2a	tel/fax 0254-23173, 24374	aofm.rezina@anofm.md

Nr.	AOFM	Adresa	Telefon, fax	E-mail
24.	Direcția ocuparea forței de muncă, Râșcani	5600, or. Râșcani, str. 31 August, 16	tel 0256-23261, fax 22004	aofm.riscani@anofm.md
25.	Direcția ocuparea forței de muncă, Sângerei	6201, or. Sângerei, str. Independenței, 136	tel/fax 0262-24687, 24237	aofm.singerei@anofm.md
26.	Secția ocuparea forței de muncă, Șoldănești	7201, or. Șoldănești, str. Păcii 8-A	tel/fax 0272-22454	aofm.soldanesti@anofm.md
27.	Direcția ocuparea forței de muncă, Soroca	3000, or. Soroca, str. V. Alecsandri, 2	tel/fax 0230-23066, 22302	aofm.soroca@anofm.md
28.	Direcția ocuparea forței de muncă, Ștefan-Vodă	4201, or. Ștefan Vodă, str. Libertății, 1	tel/fax 0242-23670, 23537	aofm.stefanvoda@anofm.md
29.	Direcția ocuparea forței de muncă, Strășeni	3701, or. Strășeni, str. M. Eminescu, 56	tel/fax 0237-22620, 27662	aofm.straseni@anofm.md
30.	Secția ocuparea forței de muncă, Taraclia	7401, or. Taraclia, str. Șt. cel Mare 9B	tel 0294-25382, fax 25998	aofm.taraclia@anofm.md
31.	Direcția ocuparea forței de muncă, Telenești	5801, r. Telenești, str. Renașterii, 69	tel/fax 0258-22795, 24220	aofm.telenesti@anofm.md
32.	Direcția ocuparea forței de muncă, Ungheni	3600, or. Ungheni, str. Decebal, 21	tel/fax 0236-23280, 23166	aofm.ungheni@anofm.md
33.	Direcția generală ocuparea forței de muncă, mun. Chișinău	2012, mun. Chișinău, șos. Hîncești 53	tel/fax 022-224440	aofm.chisinau@anofm.md
34.	Direcția ocuparea forței de muncă, mun. Bălți	3100, mun. Bălți, str. A. Pușkin, 16	tel/fax 0231-20522, 23237, 25330	aofm.balti@anofm.md
35.	Direcția ocuparea forței de muncă, UTA Găgăuzia	3805, or. Comrat, str. Trețiacova, 36	tel/fax.0298-24433, 24541	aofm.utag@anofm.md

Anexa 2: Datele de contact ale serviciilor teritoriale de relații cu beneficiarii ale CNAM

Nr. de ord.	Unitatea teritorială administrativă deservită	Adresa	Telefon	Programul de lucru
1.	Anenii Noi	or. Anenii Noi, str. Uzinelor, nr. 30/1, bir. 38 (clădirea Centrului de Sănătate)	0(265)2-21-10	08.00-17.00 pauza: 12.00-13.00
2.	Basarabeasca	or. Basarabeasca, str. Karl Marx, nr. 55 (clădirea Consiliului Raional)	0(297)2-12-67	08.00-17.00 pauza: 12.00-13.00
3.	Bălți	Agentia Teritorială Nord a CNAM, mun. Bălți, str. Sfintul Nicolae, nr. 5A	0(231)6-33-99	08.00-17.00 pauza: 12.00-13.00
4.	Briceni	or. Briceni, str. Eminescu, nr. 48, et. 1 (clădirea Centrului de Sănătate)	0(247)2-57-64	08.00-17.00 pauza: 12.00-13.00
5.	Cahul	Agentia Teritorială Sud a CNAM, or. Cahul, str. Ștefan cel Mare, nr. 16	0(299)2-29-15	08.00-17.00 pauza: 12.00-13.00
6.	Cantemir	or. Cantemir, str. N. Testemițanu, nr. 22, bir. 405 (clădirea Centrului de Sănătate)	0(273)2-32-65	08.00-17.00 pauza: 12.00-13.00
7.	Călărași	or. Călărași, str. Bojole, nr. 1, bir. 13 (clădirea Centrului de Sănătate)	0(244)2-03-51	08.00-17.00 pauza: 12.00-13.00
8.	Căușeni	Agentia Teritorială Est a CNAM, or. Căușeni, str. Iurie Gagarin, nr. 54	0(243)2-65-03	08.00-17.00 pauza: 12.00-13.00
9.	Ceadr-Lunga	or. Ceadr-Lunga, str. Miciurin, nr. 4 (clădirea Centrului de Sănătate)	0(291)2-80-40	08.00-17.00 pauza: 12.00-13.00
10.	Cimișlia	or. Cimișlia, bd. Ștefan cel Mare, nr. 14 (clădirea Primăriei)	0(241)2-24-35	08.00-17.00 pauza: 12.00-13.00
11.	Chișinău	Agentia Teritorială Centru a CNAM, mun. Chișinău, str. Vasile Lupu, nr. 18, et. 3	0(22) 59-37-91	08.00-17.00 pauza: 12.00-13.00
12.	Comrat	or. Comrat, str. Biruinței, nr. 44	0(298)2-86-02	08.00-17.00 pauza: 12.00-13.00
13.	Criuleni	or. Criuleni, str. Ștefan cel Mare, nr. 1, et. 2, bir. 201 (clădirea Centrului de Sănătate)	0(248)2-18-43	08.00-17.00 pauza: 12.00-13.00
14.	Dondușeni	or. Dondușeni, str. M. Eminescu, nr. 26, bir. 23 (clădirea Spitalului Raional)	0(251)2-12-57	08.00-17.00 pauza: 12.00-13.00
15.	Drochia	or. Drochia, bd. N. Testemițanu, nr. 4, bir.112 (clădirea Centrului de Sănătate)	0(252)2-45-09	08.00-17.00 pauza: 12.00-13.00
16.	Dubăsari, Grigoriopol	r-nul Dubăsari, s. Coșnița, str. Păcii, nr. 7, bir. 201 (clădirea Consiliului Raional)	0(248)4-31-36	08.30-17.00 pauza: 12.00-12.30
17.	Edineț	or. Edineț, str. Independenței, nr. 81, bir. 341 (clădirea Centrului de Sănătate)	0(246)2-50-87	08.00-17.00 pauza: 12.00-13.00
18.	Fălești	or. Fălești, str. Ștefan cel Mare, nr. 38, bir. 8 (clădirea Spitalului Raional)	0(259)2-58-23	08.00-17.00 pauza: 12.00-13.00
19.	Florești	or. Florești, str. Ștefan cel Mare, nr. 33, bir. 36 (clădirea secției consultative a Spitalului Raional)	0(250)2-19-92	08.00-17.00 pauza: 12.00-13.00
20.	Glodeni	or. Glodeni, str. Tricolorului, nr. 2, bir. 1 (clădirea Centrului de Sănătate)	0(249)2-47-63	08.00-17.00 pauza: 12.00-13.00
21.	Hîncești	or. Hîncești, str. Mihalcea Hîncu, nr. 238, (clădirea Spitalului Raional)	0(269)2-06-50	08.00-17.00 pauza: 12.00-13.00
22.	Ialoveni	or. Ialoveni, str. Alexandru cel Bun, nr. 19, et. 1, bir. 103 (clădirea Centrului de Sănătate)	0(268)2-16-19	08.00-17.00 pauza: 12.00-13.00
23.	Leova	or. Leova, str. Ștefan cel Mare, nr. 63, bir. 18 (clădirea Spitalului Raional)	0(263)2-29-62	08.00-17.00 pauza: 12.00-13.00

Nr. de ord.	Unitatea teritorial administrativă deservită	Adresa	Telefon	Programul de lucru
24.	Nisporeni	or. Nisporeni, str. Toma Ciorbă, nr. 8, bir. 219 (clădirea Centrului de Sănătate)	0(264)2-27-44	08.00-17.00 pauza: 12.00-13.00
25.	Ocnîța	or. Ocnîța, str. Independenței, nr. 61, bir. 20	0(271)2-60-52	08.00-17.00 pauza: 12.00-13.00
26.	Orhei	or. Orhei, str. Negruzzi, nr. 85	0(235)2-09-69	08.00-17.00 pauza: 12.00-13.00
27.	Rezina, Camenca, Rîbnița	or. Rezina, str. A. Șciusev, nr. 5, et. 4, bir. 415 (clădirea Centrului de Sănătate)	0(254)2-30-50	08.00-17.00 pauza: 12.00-13.00
28.	Rîșcani	or. Rîșcani, str. N. Testemițanu, nr. 6, et. 3 (clădirea Spitalului Raional)	0(256)2-16-80	08.00-17.00 pauza: 12.00-13.00
29.	Sîngerei	or. Sîngerei, str. N. Testemițanu, nr. 13	0(262)2-62-31	08.00-17.00 pauza: 12.00-13.00
30.	Slobozia, Bender, Tiraspol	r-nul Anenii Noi, s. Varnița, str. Tighina, nr. 64, bir. 34 (clădirea Primăriei)	0(265)4-62-56	08.00-17.00 pauza: 12.00-13.00
31.	Soroca	or. Soroca, str. Alexandru cel Bun, nr. 19	0(230)3-02-44	08.00-17.00 pauza: 12.00-13.00
32.	Strășeni	or. Strășeni, str. Ștefan cel Mare, nr. 105, bir. 414 (clădirea Centrului de Sănătate)	0(237)2-34-82	08.00-17.00 pauza: 12.00-13.00
33.	Șoldănești	or. Șoldănești, str. Păcii, nr. 24, et. 3, (clădirea Direcției asistență socială, protecția familiei și copilului)	0(272)2-56-89	08.00-17.00 pauza: 12.00-13.00
34.	Ștefan Vodă	or. Ștefan Vodă, str. N. Testemițanu, nr. 1 (clădirea Spitalului Raional)	0(242)2-53-40	08.00-17.00 pauza: 12.00-13.00
35.	Taraclia	or. Taraclia, str. Cotovschi, nr. 5A	0(294)2-41-42	08.00-17.00 pauza: 12.00-13.00
36.	Telenești	or. Telenești, str. Ștefan cel Mare, nr. 5, et. 3, bir. 316 (clădirea Centrului de Sănătate)	0(258)2-28-40	08.00-17.00 pauza: 12.00-13.00
37.	Ungheni	Agentția Teritorială Vest a CNAM, or. Ungheni, str. Romană, nr. 27A	0(236)2-38-45	08.00-17.00 pauza: 12.00-13.00
38.	Vulcănești	or. Vulcănești, str. Lenin, nr. 90 (clădirea Consiliului Raional)	0(293)2-19-77	08.00-17.00 pauza: 12.00-13.00

Anexa 3: Adresele Centrelor Multifuncționale, Serviciilor de Stare Civilă și Serviciilor de înmatriculare a mijloacelor de transport ale Agenției Servicii Publice

Adresele Centrelor Multifuncționale

Locația	Adresa
Chișinău 1 [sec. Rîșcani]	mun. Chișinău str. Mihai Viteazul, 11/1
Chișinău 3 [sec. Ciocana]	mun. Chișinău, str. Mihail Sadoveanu, nr. 17
Anenii Noi	or. Anenii Noi, str. A.Suvorov, 2b
Bălți	mun. Bălți, Piața Vasile Alecsandri, nr.8
Briceni	or. Briceni, str. Independenței, 21
Cahul	mun. Cahul, str. Prospectul Republicii, nr.24 G
Căușeni	or. Căușeni, str. Mihai Eminescu nr. 4
Ceadr-Lunga	mun. Ceadr-Lunga, str.Lenin, 9
Cimișlia	or. Cimișlia str. Alexandru cel Bun, 133
Comrat	mun. Comrat, str. Lenin, 36
Fălești	or. Fălești, str. Ștefan cel Mare, nr.18
Florești	or. Florești, bul. Victoriei, nr.1/58
Ialoveni	or. Ialoveni, str.Alexandru cel Bun,31
Ocnița	or. Ocnița, str. Mihai Viteazul, nr. 72/B
Rezina	or. Rezina, str. Matrosov, 4
Rîșcani	or. Rîșcani, str. Ștefan cel Mare și Sfânt, nr.1
Sîngerei	or. Sîngerei, str. Independenții, 95, bl.3
Telenești	or. Telenești, str. 31 August 1989, 18
Strășeni	mun. Strășeni, str. Mihai Eminescu , nr. 51 B
Șoldănești	or. Șoldănești, str. 31 August 1989, 7
Vulcănești	or. Vulcănești, str.Lenin,93B
Ungheni	mun. Ungheni, str.Națională, 21
Nisporeni	or. Nisporeni, str. Ioan Vodă cel Viteaz, 5

Adresele Serviciilor de Stare Civilă

Locația	Adresa
Chișinău, sec. Centru	mun. Chișinău, str. Maria Cibotaru, nr. 1
Chișinău, sec. Centru	mun. Chișinău, str. Alexei Mateevici, nr. 25
Chișinău, sec. Botanica	mun. Chișinău, str. Dacia, nr.37
Chișinău, sec. Ciocana	mun. Chișinău, str. Mircea cel Bătrîn, nr. 3
Chișinău, sec. Rîșcani	mun. Chișinău, str. Miron Costin, nr. 7B
Bălți	mun. Bălți, str. Independenței, nr. 26
Basarabeasca	or. Basarabeasca, str. Karl Marx, nr. 55
Cantemir	or. Cantemir, str. Ștefan Vodă, nr. 18
Călărași	or. Călărași, str. Biruinței, nr. 1
Căușeni	or. Căușeni, str. Ștefan cel Mare și Sfint, nr. 6
Criuleni	or. Criuleni, str. 31 August 1989, nr. 100A
Dondușeni	or. Dondușeni, str. Elena Sirbu, nr. 7A
Drochia	or. Drochia, str. Independenței, nr. 17
Dubăsari	s.Coșnița, str.Păcii, nr. 49
Edineț	mun. Edineț, str. Independenței, nr. 59
Glodeni	or. Glodeni, str. Tricolorului, nr. 30
Hîncești	mun. Hîncești, str. 31 August 1989, nr. 4
Leova	or. Leova, str. Independenței, nr. 5
Orhei	mun. Orhei, str.Tamara Ciobanu, nr. 4
Rîșcani	or. Rîșcani, str. Ștefan cel Mare și Sfînt, nr. 1
Sănătăuca	s. Sănătăuca, r-nul. Florești
Soroca	mun. Soroca, str. Independenței, nr. 74
Ștefan Vodă	or. Ștefan Vodă, str. Ștefan cel Mare, nr. 31
Taraclia	or. Taraclia, str.Lenin, nr. 128
Varnița	s. Varnița, str. Tighina, nr. 66
Nisporeni	or. Nisporeni, str. Ioan Vodă cel Viteaz, 5
Ungheni	mun. Ungheni, str.Națională, 21
Vulcănești	or. Vulcănești, str.Lenin,93B
Telenești	or. Telenești, str. 31 August 1989, 18
Strășeni	mun. Strășeni, str. Mihai Eminescu , nr. 51 B
Șoldănești	or. Șoldănești, str. 31 August 1989, 7
Sîngerei	or. Sîngerei, str. Independenții, 95, bl.3
Rezina	or. Rezina, str. Matrosov, 4
Ocnîța	or. Ocnîța, str. Mihai Viteazul, nr. 72/B
Ialoveni	or. Ialoveni, str.Alexandru cel Bun,31
Florești	or. Florești, bul. Victoriei, nr.1/58
Fălești	or. Fălești, str. Ștefan cel Mare, nr.18
Comrat	mun. Comrat, str. Lenin, 36
Cimișlia	or. Cimișlia str. Alexandru cel Bun, 133
Ceadr-Lunga	mun. Ceadr-Lunga, str.Lenin, 9
Cahul	mun. Cahul, str. Prospectul Republicii, nr.24 G
Briceni	or. Briceni, str. Independenței, 21
Anenii Noi	or. Anenii Noi, str. A.Suvorov, 2b
Chișinău 1 [sec. Rîșcani]	mun. Chișinău str. Mihai Viteazul, 11/1

Adresele Serviciilor de înmatriculare a mijloacelor de transport

Localitatea	Adresa
Briceni	or. Briceni, str. Uzinelor, 2L
Chișinău SÎT 12	mun. Chișinău, com. Trușeni, str. Calea leșilor 103
SPUAM Chișinău	mun. Chișinău, str. Pușkin 42
Chișinău SÎT 1	mun. Chișinău, str. Bucuriei 18 A
Chișinău SÎT 2	mun. Chișinău, str. Cucorilor 14
Chișinău SÎT 3	mun. Chișinău, com. Stauceni, str. Chișinăului 3
Chișinău SÎT 4	mun. Chișinău, str. Muncești 271 A
Chișinău SÎT 5	mun. Chișinău, com. Trușeni, sat. Dumbrava str. Buiucani 1A
Chișinău SÎT 6	mun. Chișinău, str. S. Rădăuțanu 1
Chișinău SÎT 7	mun. Chișinău, or. Vatra, str. Pietrării 3
Chișinău SÎT 8	mun. Chișinău, Vlad Tepeș 1
Chișinău SÎT 9	mun. Chișinău, str. Uzinelor 8/1
Chișinău SÎT 10	mun. Chișinău, str. Calea leșilor 14
Chișinău SÎT 11	mun. Chișinău str. Socoleni 1
Anenii Noi	or. Anenii Noi, str. Tighina, 8
Băiți	mun. Băiți, str. Ivan Franco 44/A
Bender	sat. Varnița, str. Ghenadie Braga 2A
Cahul	mun. Cahul, str. Prospectul Republicii 24 G
Cantemir	or. Cantemir, str. Boris Glavan 22
Criuleni	or. Criuleni, str. Orhei, nr. 56
Călărași	or. Călărași, str. Ștefan cel Mare 6
Căușeni	or. Căușeni, str. Alba Iulia 46
Drochia	or. Drochia, str. Sfatul Țării 29
Edineț	mun. Edineț, str. Gagarin, 72
Fălești	or. Fălești, str. Ștefan cel Mare, 138
Florești	or. Florești, bd. Victoriei, 55
Glodeni	or. Glodeni, str. Tricolorului, 6
Hîncești	mun. Hîncești, str. Industrială, 1A
Leova	or. Leova, str. Mihai Eminescu, 46
Nisporeni	or. Nisporeni, str. Suveranității, nr. 2
Orhei	mun. Orhei, str. Unirii 51
Rișcani	or. Rișcani, str. Gagarina, 16 B
Sănătăuca	satul Sănătăuca
Soroca	mun. Soroca, str. Ștefan cel Mare, 92
Ștefan-Vodă	or. Ștefan-Vodă, SRL "Zona Industrială"
Taraclia	or. Taraclia, str. Lenin, nr. 128
Ungheni	mun. Ungheni, str. Ștefan cel Mare, 162
Vulcănești	or. Vulcănești, str. Frunze, 10
Telenești	or. Telenești, str. 31 August 1989, 18
Strășeni	mun. Strășeni, str. Mihai Eminescu, nr. 51 B
Șoldănești	or. Șoldănești, str. 31 August 1989, 7
Sîngerei	or. Sîngerei, str. Independenței, 95, bl.3
Rezina	or. Rezina, str. Matrosov, 4
Ocnîța	or. Ocnîța, str. Mihai Viteazul, nr. 72/B
Ialoveni	or. Ialoveni, str. Alexandru cel Bun, 31
Florești	or. Florești, bul. Victoriei, nr. 1/58
Comrat	mun. Comrat, str. Lenin, 36
Cimișlia	or. Cimișlia str. Alexandru cel Bun, 133
Ceadrî-Lunga	mun. Ceadrî-Lunga, str. Lenin, 9

REFERINȚE

1. Programul de activitate al Guvernului 2016-2018
2. Strategia națională "Diaspora 2025" și Planul de acțiuni pentru anii 2016-2018 privind implementarea acesteia, HG nr. 200 din 26.02.2016
3. Planul de acțiuni pentru anii 2017-2020 privind (re)integrarea cetățenilor Republicii Moldova reîntorși de peste hotare
4. Planul de acțiuni pentru anii 2014-2016 privind susținerea reintegrării cetățenilor reîntorși de peste hotare, Hotărârea Guvernului nr.339 din 20 mai 2014
5. Planului de acțiuni privind stimularea reîntoarcerii lucrătorilor migranți moldoveni de peste hotare, hotărâre Nr. 1133 din 09.10.2008
6. Strategia națională privind ocuparea forței de muncă pentru anii 2017-2021 și Planul de acțiuni de implementare a acesteia pentru anii 2017-2021
7. Hotărâre pentru aprobarea Regulamentului-cadru privind organizarea și funcționarea Biroului Comun de Informații și Servicii, HG nr. 661 din 30.08.2013
8. Legea nr. 102-XV din 13.03.2003 privind ocuparea forței de muncă și protecția socială a persoanelor aflate în căutarea unui loc de muncă
9. Hotărârea Guvernului nr.1121 din 14.10.2004
10. Hotărârea Guvernului nr.888 din 02.08.2004 despre aprobarea procedurii de înregistrare și examinare a cererilor pentru acordarea alocației de integrare sau reintegrare profesională.
11. Hotărâre Nr. 832 din 14.07.2003 cu privire la reorganizarea Serviciului de stat pentru utilizarea forței de muncă
12. Hotărârea Guvernului nr. 862 din 14.07.2003 pentru aprobarea procedurilor privind accesul la măsurile de ocupare a forței de muncă.
13. Hotărârea Guvernului nr. 594 din 20.06.2005 cu privire la aprobarea Procedurii de stimulare a angajatorilor pentru încadrarea în muncă a absolvenților instituțiilor de învățământ superior finanțați de la bugetul de stat.
14. Hotărârea Guvernului nr. 1080 din 05.09.2003 despre aprobarea Regulamentului privind modul de organizare a formării profesionale a șomerilor.
15. Ordin Nr. 42/1 din 13.03.2012 cu privire la aprobarea Normelor metodologice privind organizarea și desfășurarea formării profesionale a șomerilor
16. Hotărârea Guvernului nr. 1121 din 14.10.2004 pentru aprobarea procedurii de antrenare a șomerilor la lucrările publice.
17. Hotărârea Guvernului nr. 243 din 02.03.2005 pentru aprobarea Procedurii de stimulare a mobilității forței de muncă.
18. Legea Republicii Moldova nr.156 din 14.10.1998 privind pensiile de asigurări sociale de stat.
19. Legea nr.289- XV din 22.07.2004 privind indemnizațiile pentru incapacitate temporară de muncă și alte prestații de asigurări sociale.
20. Legea nr.499-XIV din 14.07.1999 privind alocațiile sociale de stat pentru unele categorii de cetățeni.
21. Hotărârea Guvernului nr. 1167 din 16.10.2008 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la modul de stabilire și plată a ajutorului social.
22. Hotărârea Guvernului nr. 372 din 06.05.2010 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la modul de evidență și distribuire a biletelor de reabilitare/recuperare acordate persoanelor în vîrstă și celor cu dizabilități.
23. Hotărârea Guvernului nr. 81 din 28.02.2003 privind cantinele de ajutor social.
24. Hotărârea Guvernului nr.1478 din 15.11.2002 cu privire la indemnizațiile adresate familiilor cu copii.
25. Hotărârea Guvernului nr. 1177 din 31.10.2007 cu privire la instituirea Comisiei pentru copiii în dificultate și aprobarea Regulamentului-cadru de activitate a acesteia.
26. Migrația în calitate de factor al coeziunii și dezvoltării locale: Ghid informativ în ajutorul APL, Nexus-Calm, Alexandru Osadci, Viorel Furdui

27. Memorandum de înțelegere între Cancelaria de Stat a Republicii Moldova și Agenția Elvețiană pentru Dezvoltare și Cooperare cu privire la Programul “Valorificarea potențialului migrației în Republica Moldova”
28. Reîntoarcerea lucrătorilor migranți și dezvoltarea socio-economică a Republicii Moldova / Maria Vremiș, Vasile Cantarji, Natalia Vlădicescu, Viorica Toartă, Natalia Popova, Francesco Panzica, Oxana Lipcanu; OIM Echipa de Suport Tehnic pentru Munca Decentă/Biroul pentru Țările din Europa Centrală și de Est – Budapesta: OIM, 2014
29. Cartografierea instituțiilor/organizațiilor guvernamentale și neguvernamentale care oferă servicii migranților, Diana Cheianu-Andrei, CIC „Sociopolis”, Chișinău: 2016
30. Ghid metodologic privind reingineria serviciilor publice, cancelaria de stat a republicii moldova, Chișinău: 2014
31. Ghid “Cheia succesului în afaceri”, ODIMM, Chișinău: 2011
32. Serviciile publice la îndemâna ta, Broșură, proiectul Migrație și dezvoltare locală (MiDL) cu susținerea metodologică a Laboratorului de Inovații Sociale MiLAB, Chișinău: 2017
33. Ghid de bune practici privind angajarea și reintegrarea migranților reveniți, Proiect, proiectului Migrație și Dezvoltare Locală (MiDL) implementat de Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare cu suportul financiar al Agenției Elvețiene pentru Dezvoltare și Cooperare
34. Ghidul serviciilor prestate la nivel local, UN Women, Chișinău: 2012
35. Programului de servicii pentru reintegrarea cetățenilor Republicii Moldova reînțorși de peste hotare, proiect, Diana Cheianu-Andrei
36. Raport anual de activitate al Agenției Naționale de Ocupare a Forței de Muncă, 2016
37. Necesitățile specifice ale migranților în dificultate reveniți de peste hotare, Centrul de Investigații și Consultanță „SocioPolis”, Diana Cheianu-Andrei, Chișinău 2016
38. Ghid de standarde în servicii sociale, IDIS „Viitorul”, Victor Mocanu, Chișinău 2017
39. Ghid de orientare și consiliere profesională. Creșterea nivelului de calificare a persoanelor angajate pe piața muncii. Guvernul României, proiect finanțat de UE, CNSLR Frăția, CRI